

VUOSIKERTOMUS 2025

Salon museopalvelut

Vapaa-ajanlautakunta 5.3.2026

Sisällys

Toimintakertomus 2025.....	3
Salon taidemuseo Veturitalli.....	4
Yleistä.....	4
Toiminnan periaatteet.....	5
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio.....	5
Jäsenyydet.....	6
Toiminta-ajatus.....	6
Ydintoiminnot.....	6
Hallinto.....	6
Henkilöstö.....	6
Koulutus.....	7
Työryhmät.....	8
Näyttelyt ja museokasvatus.....	9
Näyttelytoiminnan periaatteet.....	9
Näyttelyohjelmisto vuonna 2025.....	10
Yleisötyö.....	14
Opastukset.....	14
Tapahtumat.....	15
Kävijämäärät ja avoinna pito.....	17
Tutkimus ja julkaisut.....	17
Muut palvelut.....	17
Viestintä ja markkinointi.....	18
Kokoelmatyö ja taidehankinnat.....	20
Taidekokoelmat.....	20
Prosenttitaide Salon kaupungissa.....	22
Muu kokoelmatyö.....	23
Verkkonäyttelyt kokoelmista.....	23
Arkistot ja kirjasto.....	23
Yhteistyökumppanit.....	24
Talousarvion toteutuma.....	24
Salon historiallinen museo.....	25
Toiminnan periaatteet.....	25
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio.....	25
Jäsenyydet.....	25
Toiminta-ajatus.....	25
Ydintoiminnot 2025.....	25
Hallinto.....	26
Henkilöstö.....	26
Koulutus.....	27
Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset.....	27
Näyttelytoiminta ja yleisötyö.....	27
Salon elektroniikkamuseon näyttelyt.....	27
Paikallismuseoiden näyttelyt.....	28
Museokasvatus ja opastukset.....	29
Muu toiminta.....	33
Kokoelmatyö.....	34
Kokoelmalainat.....	36
Kiinteistöt.....	36
Salon elektroniikkamuseo.....	36
Paikallismuseot.....	37
Kävijämäärät ja avoinnapito.....	38
Talousarvion toteutuma.....	39
Talousarvion toteutuma, Museot yhteiset.....	39

Toimintakertomus 2025

Viime vuonna vuosikertomuksen laatimisen aikaan ilmassa oli paljon odotuksia: henkilöstöön oltiin saamassa vaikeiden ja raskaiden aikojen jälkeen kipeästi tarvittua vakinaista täydennystä ja uuteen yhteisvarastohankkeeseen odotettiin lvis-suunnittelua. Jo edellisenä vuotena henkilöstössä tapahtui suuria muutoksia ja henkilöstöhyrrä käynnistyi oikein toden teolla keväällä 2025. Hyrrän pyörimisen jälkeen Elektroniikkamuseossa olikin sitten kesällä käytännössä jälleen kerran kokonaan uusi henkilöstö ja työrytmin löytäminen sekä yhteen hitsautuminen koko museopalveluissa muodostuivat vuoden tärkeimmiksi tavoitteiksi.

Toistemme tuntemista, yhteenkuuluvuutta ja samaan päämäärään tähtäämistä olemme vahvistaneet paitsi yhteisillä lounastunneilla, tyhy-retkillä tai afterworkeilla myös virallisilla kehityspäivillä, jolloin olemme evaluoineet toimintaamme ja pohtineet minne ja miten laivamme kurssia tulisi suunnata. Taidemuseolaiset ovat valinneet omiksi arvoikseen kaupungin arvojen (oikeudenmukaisuus, rohkeus, vastuullisuus ja ystävällisyys) rinnalle ilon, kauneuden ja taiteen, laadukkuuden ja luotettavuuden. Pyrimme hyvään asiakaskokemukseen sekä sisältöjen suunniteltuun, harkittuun, tyylikkääseen ja viimeisteltyyn toteutukseen. Ja kaiken tämän teemme sen ilon kautta! Elektroniikkamuseossa puolestaan on paneuduttu uuden henkilöstön voimin perinpohjaiseen SWOT-analyysiin, jonka pohjalta museon uusia tavoitteita voidaan alkaa kirjaamaan ja asettamaan välietappeja kehityksen aikajanelle. Paikallismuseoiden toiminnan muokkaamista on puolestaan lähestytty nykyisten kiinteistöjen kuntoarviointien, mahdollisuuksien ja kehittämisen kautta.

Kokoelmat ovat museon sydän ja uutta kokoelmavarastoa odotellessa olemme paitsi tutkineet, suojanneet ja pakanneet kokoelmia, myös avanneet niitä yleisölle mm. mediassa. Historiallisen museon kokoelmaesineet pääsivät Salonjokilaakson sivuille koko vuoden ajan ja kertoivat jännittäviä tarinoita Salon esihistoriasta Wiurilan viinatehtaan kautta aina maailman myydyimpään matkapuhelimeen. Näin saimme avata kaupunkilaisille millaista esineistöä haluamme tuleville sukupolville säilyttää. Kokoelman pitäisi myös jatkuvasti karttua. Historiallinen museo saa vuosittain kaupunkilaisilta ja muilta Salon historiallisen museon ystäviltä lukuisia lahjoitustarjouksia ja toiveita esineistön museon piiriin saattamisesta. Nykyisten varastotilojen ollessa auttamattoman puutteelliset ja riittämättömät, emme valitettavasti voi harjoittaa nykydokumentointia, emmekä juuri tallettaa lisää esineistöä kokoelmaan. Näin olemme joutuneet kieltäytymään lahjoituksista, emmekä useista pyynnöistä huolimatta voineet esimerkiksi ottaa turvaan Salon kaupunkikuvaa vuosikymmenten koristanutta neonvalomainosta nyt purettavan Kone-Glansin talon katolta. Historiaa menetetään siis edelleen monella tapaa, ennen kuin uusi museovarasto on saatu käyttöön. Kaupungin historian tallennusta ei myöskään voi ulkoistaa tai antaa muiden tehtäväksi, se on kyllä meidän salolaisten itse tehtävä. Ja mielellämme sen teemme, kun olosuhteet paranevat.

Taidemuseon kokoelmatyön suurin hetki 2025 oli Salon sairaalan uudisosan teossijoitusten asentaminen keväällä upouuteen rakennukseen. Työ jatkuu parin vuoden päästä, kun sairaalan toinen rakennusvaihe valmistuu. Monivuotinen yhteistyö sairaalahankkeen arkkitehtien, projektipäällikön ja Varhan henkilöstön kanssa on ollut miellyttävää ja toivomme, että tilojen toimintojen ja tarpeiden mukaan huolella valitsemamme teokset ilahduttavat niin potilaita, vieraita kuin henkilökuntaakin. Kovin positiivista palautetta saimme jo tänä syksynä, kun keskitimme vuoden taidehankinnat vain yhteen ja asensimme lähelle Mariankadun ja Joensuunkadun risteystä kävelytien varteen Jukka Lehtisen ympäri vuoden kukkivan Illakon. Kaupunkilaiset ovat käyneet katsomassa teräskukan loistoa eri vuorokaudenaikoina ja valo-olosuhteissa, veistokselle on jo syntynyt oma fanikuntansa. Kauneus, taide ja ilo Veturitallin arvoina ja tekoina puhuttelevat siis yleisöä. Tuntuu, että näinä aikoina ne ovat erityisen tarpeellisia suunnan näyttäjiä.

Paljon saimme aikaiseksi 2025. Moni aloitettu työ jatkuu silti edelleen niin kuluvana kuin tulevinakin vuosina. Luottavaisin mielin katsomme tulevaisuuteen. Siellä meitä odottavat niin uusi museovarasto, jännittävät näyttelyprojektit kuin mukava yhdessä tekemisen ilmapiiri. Kohti uutta!

Susanna Luojus
Museonjohtaja

Kuva: Taneli Ilomäki, 2024

Salon taidemuseo Veturitalli

Yleistä

Taidemuseo Veturitallin vuosi 2025 oli näyttelyiltään suorastaan poikkeuksellisen monimediainen sisältäen valokuvaa, videotaidetta, piirustusta, veistoksia ja installaatioita sekä maalaustaidetta. Museon linja on tuottaa ohjelmistoa monipuolisesti eri taiteenlajit huomioiden, näin huomioimme myös erilaisia yleisöjä. Taidemuseo Veturitalli tuotti vuoden aikana kolme päätilanäyttelyä ja kolme gallerianäyttelyä sekä koko joukon erilaisia tapahtumia. Työtä suunniteltiin ja evaluoitiin entiseen tapaan sekä pyrittiin kehittämään tuottamisen ja yleisötyön prosesseja. Näyttelytuotantoihin vuoden alussa saatu vakinainen lisäresurssi mahdollisti työn jakamista inhimillisemmällä tavalla ja samalla tuotantoprosesseihin saatiin vahvuutta ja oikea-aikaista rytmiä. Keväällä saatu uusi vakinainen henkilö asiakaspalveluun toi yhtä lailla helpotusta yleisötyön ja markkinoinnin tehtäviin. Taidemuseossa työn tekemisen tavat ovat vihdoin nyt melko samanlaiset kuin muissa ammatillisesti hoidetuissa taidemuseoissa Suomessa.

Museon tuottamat sisällöt olivat jälleen yleisön mieleen ja tyytyväinen asiakaspalaute tuntuu yhtä mukavalle museon kaikissa ammattiryhmissä. Kävijätavoitteessa päästiin maaliin ja tavoite ylitettiin, kävijämäärä oli kaikkiaan reilusti yli 28 000 vierasta. Pääsymaksuttomien päivien, eli kerran kuussa järjestettävien ns. Museoperjantaiden, tarkoitus on madaltaa asiakkaan kynnystä kohdata taidetta museossa. Museoperjantaisin taidemuseossa vieraili 4325 henkilöä.

Kaupungin taidekokoelman sijoittaminen julkisiin tiloihin on merkittävä osa ammatillisesti ylläpidetyn taidemuseon työtä. Henkilöresursseista johtuen teosten sijoitustyö on maltillista, mutta se nähdään tärkeänä osana museon kokoelmatyötä. Kaupungin intrassa on kiinnostuneille ohjeet taiteen sijoittamisesta työpisteisiin ja julkisiin tiloihin; toiveita teoksiin liittyen voi esittää intendentille, joka ehdottaa mahdollisia teoksia kohteisiin ja ripustaa teokset museomestarin kanssa. Teos ensisijoitetaan kohteeseen vastikkeettomasti, mutta teosvaihoista peritään maksu. Teoksiin sijoitusaikana tulleet normaalin kulumisen ulkopuoliset vauriot laskutetaan sijoituskohteen kustannuspaikalta vaurioiden

korjaamisen mukaan, mikäli korvausta ei saada vakuutusyhtiöltä. Vuonna 2025 maksettiin korvaus toissa vuonna palaneen päiväkodin tuhoutuneista teoksista ja saatu korvaus mahdollisti uusia teoshankintoja.

Kaupungin omien tilojen lisäksi taidemuseo Veturitalli on jatkanut taiteen sijoittamista myös hyvinvointialueen kiinteistöihin, onhan kuvataiteen kokemisella tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia. Kaupunkilaisten iloksi museo tuottaa myös julkista taidetta kaupunkiympäristöön. Tällä kertaa museon piha-alueen veistospuisto täydentyi ympäri vuoden kukkivalla Jukka Lehtisen *Illakko*-veistoksella, josta museo sai runsaasti innostunutta ja kiittävää palautetta.

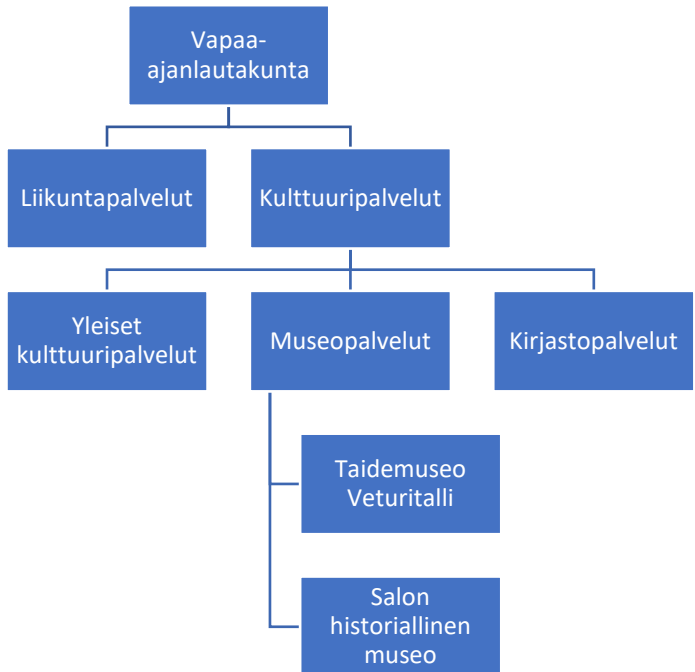
Museokiinteistön huollossa tehtiin yhteistyötä kaupungin tilapalveluiden kanssa. Museoinfra erityisine kosteus- ja lämpötilaolosuhteineen sekä turvallisuuskäytänteineen vaatii moniammatillista yhteistyötä sekä erikoisosaamista. Pieniä korjaustöitä ja kiinteistön sekä ympäristön kunnossapitoa tehtiin myös museopalveluiden toimesta. Museolaiset ovat tietoisia ja ylpeitä omasta toimintaympäristöstään ja sen merkittävydestä kaupungin matkailun vetovoimatekijänä. Näin esimerkiksi taidemuseon ulkoalueet ovat myös museon oman huollon alla kaikkina vuodenaikoina.

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon taidemuseo Veturitalli on valtionosuutta nauttiva, ammatillisesti hoidettu taidemuseo. Se kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin sivistyspalveluiden alla kulttuuripalveluiden organisaatiossa, jota johti kulttuuripäällikkö Mikko Nortela.

Salon museopalvelut saa valtionosuutta ministeriön 2025 tekemien leikkausten jälkeen 7,4 henkilötyövuodesta ja kokonaissumma oli 237.787 euroa (251 810 euroa vuonna 2024). Museoiden asioista päätettiin vuonna 2025 vapaa-ajanlautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor.

Jäsenyydet

Salon taidemuseo Veturitalli on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen sekä kansainvälisen museojärjestön ICOMin yhteisöjäsen. Salon taidemuseo on myös Mitalitaiteen Killan jäsen.

Toiminta-ajatus

Salon taidemuseon yleisenä toiminta-ajatuksena on Salon ja Salon seutukunnan kuvataidekulttuurin toiminnallisten edellytysten edistäminen ja korkeatasoisen kuvataidekulttuurin saavutettavuus, sekä taidekasvatuksen kautta elinikäisen oppimisen tukeminen. Salon taidemuseo toimii aktiivisesti osana Suomen taidemuseokenttää.

Ydintoiminnot

Salon taidemuseo tuotti vuonna 2025 kolme laadukasta näyttelyä pääsaleissa ja kolme näyttelyä Galleria Sivuraiteella sekä avusti Perniön museon vaihtuvan sisällön tuottamisessa, sillä kevääseen 2027 Perniössä esillä olevan näyttelyn sisältö on yhteisö- ja käsitetaidetta. Vuoden näyttelytoiminnan aloitti pääsaleissa nähty ansioituneen pitkän linjan kuvataiteilija Harro Koskisen valokuvanäyttely *Aika saarella*. Galleria Sivuraiteella nähtiin samaan aikaan kuvataiteilija Lilli Haapalan videoteos *Uneksijat*. Kesällä Veturitallissa oli esillä maalaustaidetta kuvataiteilija Erika Adamssonin yksityisnäyttelyssä *Paikan Henki – Genius loci*. Samaan aikaan Galleria Sivuraiteella esiteltiin Saana Murtin keramiikkaa. Syksyllä Veturitallin näyttelysalit täyttyivät kuvanveistäjä Jukka Lehtisen valtavan mittaluokan tilallisista veistoksista näyttelyssä *Olipa kerran*. Sivuraiteella nähtiin samaan aikaan Anna Tahkolan suurikokoista lyijykynäpiirrosta näyttelyssä *Maailman alkuperä*.

Taidemuseo haluaa näyttelytoiminnassaan tuoda esille kuvataiteen laajan kentän tuottaen korkeatasoisia, kuratoituja näyttelysisältöjä, jotka toimivat koko kaupungin vetovoimatekijänä. Veturitalli tekee ajankohtaisia, korkeatasoisia näyttelyitä taiteen eri välineet monipuolisesti edustettuina. Taidemuseossa huomioidaan myös paikallinen kuvataide alueellisesti laajasti ajateltuna, ja sovitetaan sisältö siihen mitä muuta Suomessa on esillä. Taidemuseo toimii myös kansainvälisesti ja huomioi valokuvataiteen esittämisen perinteet Veturitallissa.

Salon taidemuseo vastasi kaupungin omistamista ja kaupungille talletetuista taidekokoelmista ja täydensi kokoelmaa teoshankinnoin. Kokoelmasta ylläpidettiin sähköistä teosrekisteriä, Muusaa. Kokoelmien saavutettavuutta taidemuseo edisti tekemällä teossijoituksia kaupungin tiloihin. Kokoelmien avoin näkyvyys Osuuskunta Suomen Taidekokoelmien hallinnoimalla taide.art -sivulla päättyi jo vuoden 2023 lopussa Kuvaston sopimuksen rauettua, mutta taidemuseo ostaa vuosittain julkaisuoikeudet muutamiin tarpeellisiin teoskuviin.

Lisäpalveluina taidemuseo tarjosi ydintoiminnoistaan alan asiantuntija- ja tietopalveluja.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET

museojohtaja Susanna Luojus,
intendentti Minna Nyqvist
amanuenssi Mia Nieminen 1.1.2025 alkaen
museoassistentti Lea Jansen
museoassistentti Reetta Nykänen
museoassistentti Aliisa Kallio 7.4.2025 alkaen
toimistosihteeri Teija Ala-Rakkola
museomestari Simo Suni

MÄÄRÄAIKAISET

Avoimna pidossa ja asiakaspalvelutehtävissä museo on käyttänyt kahta tukityöllistettyä alkuvuodesta ja myöhemmin kolmea eri sijaista lomien aikana.

Freelance-oppaita ollut vuoden 2025 aikana yhteensä seitsemän.

Palkatun henkilöstön lisäksi asiantuntija-apua saatiin hankittua jonkin verran ostopalveluna museoalan kokeneilta ja koulutetuilta kumppaneilta. Museo ostaa vakituisesti mm. näyttelymestarin työtä näyttelyvaihtojen yhteydessä.

Koulutus

Intendentti Minna Nyqvist

21.–22.5. Valtakunnalliset Museopäivät, Pori (Museoliitto)

1.12. Nykyaikaisen muodon ja materiaalit, Helsinki (Museoliitto)

Amanuenssi Mia Nieminen

22.–23.5. Valtakunnalliset museopäivät, Pori (Museoliitto)

25.9. Näyttelyprojektin hallintaan -webinaari (Museoliitto)

Museoassistentti Aliisa Kallio

19.8. Tarinankerronnan menetelmien hyödyntäminen opastuksella (Pedaali ry)

3.–4.9. Yleisötyöpäivät, Savonlinna (Museoliitto)

Museoassistentti Reetta Nykänen

9.1. EA1 kertausta (SPR/Salon kaupunki)

4.2. Aikakausviestintä NYT (Museoliitto)

29.4. Museokortti osaksi museon arkea – markkinointi ja viestintä (Museoliitto)

Toimistos sihteeri Teija Ala-Rakkola

7.5. Työsuojelukoulutus. Työnantajan ja työntekijän roolit. (Salon kaupunki)

28.10. Tiedonhallinnan koulutus (Salon kaupunki)

6.11. Dynasty 10.5 uudet ominaisuudet (Salon kaupunki)

2.12. Työsuojelukoulutus/Kemikaaliturvallisuus (Työturvallisuuskeskus)

Taidemuseon kehityspäivä

29.10. IOT-center

Työhyvinvointi

19.5. Museo- ja kulttuuripalveluiden yhteinen tyhy-päivä Paimion parantolaan ja Väisälän tiedekeskukseen, Tuorlaan.

Museopalveluiden yhteisellä työhyvinvointiretkellä Paimion parantolaan sekä Tuorlaan, Väisälän tiedekeskukseen, nautittiin keväisestä auringosta.
Kuvat: Salon taidemuseo.

Työryhmät

Susanna Luojus ja Minna Nyqvist kuuluvat Salon prosenttitaiteen hankinta -työryhmään, joka ei kokoontunut vuoden aikana, koska prosenttitaiteen saaminen talonrakennusohjeisiin tuli käynnissä oleviin hankkeisiin nähden myöhässä. Prosenttitaide edistetään uudisrakennushankkeissa 2026.

Aliisa Kallio kuuluu Kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan työryhmään.

Reetta Nykänen kuuluu Salon kaupungin kuukausittain kokoontuvaan viestintätiimiin.

Museonjohtaja kuuluu Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Varsinaiset kehittäjät -työryhmään sekä osallistui Varsinais-Suomen museonjohtajien verkko- ja livetapaamisiin. Museonjohtaja ja intendentti osallistuvat Varsinais-Suomen julkisen taiteen asiantuntijatyöryhmän verkkotapaamisiin.

Yksi Veturitallin arvoista on kauneus ja näinkin sitä voi toteuttaa: keväisen pihan kaunistukseksi amanuenssi Mia Nieminen ja museoassistentti Aliisa Kallio istuttavat kukkasipuleita pihatalukoissa lokakuussa 2025.

Kuva: Salon taidemuseo.

Näyttelyt ja museokasvatus

Näyttelytoiminnan periaatteet

Salon taidemuseo esittelee kiinnostavaa, ajassa kiinni olevaa, osin paikallista, mutta myös valtakunnallisesti merkittävää taidetta. Veturitalli keskustelee taidenäyttelytoiminnallaan Suomen taidemuseoiden ammatillisessa verkostossa, tasokkaat näyttelyt ovat osa taidemuseon brändiä ja vaikuttavuutta. Näyttelyiden valintaa ovat ohjanneet mainitut laatutekijät taidemuseon kilpailukyvyyn säilyttämiseksi Suomen museokentällä. Vuoden 2025 näyttelytoimintaa ohjasi Veturitallin näyttelylinja: museo edustaa korkeatasoisesti ja monipuolisesti taiteen eri välineitä, huomioi paikallisuuden laajasti ajateltuna ja sovitaa sisältönsä siihen mitä muuta Suomessa on esillä. Veturitallin näyttelyissä huomioidaan kansainvälisyys sekä museon historian perintönä valokuvataide. Kiinnostava näyttelyohjelmisto vahvistaa Salon vetovoimaisuutta kulttuurimatkoille ja houkuttelee taideyleisöä laaja-alaisesti kaupunkiin.

Paikallisena tavoitteena on ollut luoda vahvaa kulttuuritarjontaa salolaiselle ja ympäröivien kuntien yleisölle. Tulevien vuosien sisältösuunnittelun ja tapahtumien avulla on haluttu vahvistaa paikallisten taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden verkostoitumista taidemuseon kanssa ja ylläpitää keskusteluyhteyttä, samoin aktivoida kulttuurin omaehtoista toimijuutta. Taidemuseo toimii asiantuntijaroolissa ja konsultoi tarvittaessa kuvataiteen kysymyksissä.

Taidemuseo Veturitalli noudattaa toiminnassaan Opetusministeriön, Suomen Taiteilijaseuran sekä Kuvaston antamia kuvataidetuotannon suosituksia, ohjeita ja tunnustettuja museokäytänteitä. Taiteilijoiden näyttelypalkkioihin on mahdollista hakea esimerkiksi näyttelypalkkioavustusta Museovirastolta, ja vuoden 2025 näyttelyihin oli tukea saatukin.

Vuoden 2025 näyttelyohjelmisto kuvasti monipuolisin tekniikoin teemoja kuten nostalgia, tarinat ja tunteet.

Kuvat näyttelyistä: Harro Koskinen: *Aika saarella* (Jarno Lindholm), Erika Adamsson: *Paikan henki – Genius loci* (Jarno Lindholm) ja Jukka Lehtinen: *Olipa kerran.* (Niclas Warius).

Näyttelyohjelmisto vuonna 2025

25.1.-27.4.2025
9289 kävijää

Harro Koskinen: *Aika saarella*
Galleria Sivuraide / Lilli Haapala: *Utopian jäljillä*

17.5.-31.8.2025
11715 kävijää

Erika Adamsson: *Paikan henki – Genius loci*
Galleria Sivuraide / Saana Murtti

20.9.2025-4.1.2026
7148 kävijää

Jukka Lehtinen: *Olipa kerran.*
Galleria Sivuraide / Anna Tahkola: *Maailman alkuperä*

Veturitallin näyttelyvuoden avasi ansioitunut pitkän linjan kuvataiteilija **Harro Koskinen** (s. 1945) 80-vuotisjuhlanäyttelyllään *Aika saarella*. Uransa aikana monipuolisesti eri tekniikoin työskennelleeltä taiteilijalta nähtiin Salon taidemuseossa dokumentaarista valokuvaa elämästä Porsskärin saarella, Brändössä. Meri, purjehtiminen, perinneveneet ja saaristo määrittivät perheen arkea puolet vuodesta, mikä välittyi myös taiteelliseen tuotantoon. Kokonaisuus antoi näkökulman niin taiteilijan henkilökohtaiseen luontosuhteeseen kuin perinteiseen, jo kadonneeseen saaristolaiselämäntapaan. Valokuvia näyttelyssä rytmittivät taiteilijan valmistamat perinneveneiden purjeet sekä readymade-veistokset.

Asiakkaat näyttely vei omiin kokemuksiin ja muistoihin saaristosta:

- "Tunnelmallinen näyttely – henkäys saaristosta! Teidän tilat taipuvat aina upeasti moneen." 31.1.2025
- "Itsekin "kesäsaaristolaisena" elävänä mukavia maisemia ja saaristolaiselämää kiva katsella. Arvostan!" 31.1.2025
- "Nostalginen! Ihana saaristo – tuo mieleen oman lapsuuden!" 11.2.2025

Harro Koskisen näyttelyssä nähtiin saaristolaiselämäntapaa kuvaavien valokuvien ohella perinnepurjehdukseen liittyvää esineistöä.
Kuva: Jarno Lindholm.

Galleria Sivuraiteessa nähtiin **Lilli Haapalan** (s. 1984) videoteos *Uneksijat* (2021) sekä kokonaisuutta täydentävä installaatio vitriineineen. Elokuva kertoo, kuinka Venäjän Kaukoitään perustettiin 1800-luvun puolivälissä utopiyhteisö, jonne muuttivat myös Haapalan kaukaiset sukulaiset. Haapala halusi löytää jälkiä utopiyhteisöstä, oman sukunsa tarinan, ja toisaalta ymmärtää ilmiötä. Koskisen ja Haapalan näyttelyiden teemat ja pohdinnat sivusivat toisiaan hienovireisellä tavalla.

Kesällä 2025 taidemuseo Veturitallin päänäyttelynä nähtiin kuvataiteilija **Erika Adamssonin** (s. 1973) näyttely *Paikan henki – Genius loci*. Adamsson tunnetaan tarinallisista, vahvatunnelmaisista öljymaalauksistaan, jotka hän maalaa kankaan sijaan esimerkiksi liukkaalle alumiinille. Kitkattoman pinnan ja öljyvärin yhteisvaikutus on luonut taiteilijalle tunnistettavan ilmaisun. Näyttelyn nimi viittasi keskeiseen ajatukseen Adamssonin teoksissa: mitä me tunnemme eri paikoissa ollessamme ja mistä paikan merkityksellisyys muodostuu? Teokset ripustettiin väljästi eri teemojen mukaan: esimerkiksi raskaampia aihepiirejä kuvanneet teokset Tuusulan Jokelasta tai Lehtimäestä oli ripustettu tumman verhon taakse. Verhojen käyttäminen osana näyttelyripustusta oli uusi näyttelyarkkitehtoninen ratkaisu.

Veturitallin näyttelykokonaisuus oli Adamssonin laajin tähän mennessä nähty museonäyttely, ja mukana oli teoslainoja niin taidemuseoista kuin yksityishenkilöiltä. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin taiteilijan tuottamana Adamssonin teoksia käsittelevä näyttelyjulkaisu *Nostalgia* (2025).

Asiakaspalaute oli kiittävää: erityismaininnan saivat ripustus, salitekstit sekä taiteilijasta tehty haastatteluvideo. Asiakkaat kommentoivat seuraavasti:

- "Näyttely yllätti täysin – positiivisesti! Ensimmäistä kertaa museokäynnillä iho menee kananlihalle. Upeita töitä!"
- "Hieno näyttely, taiteilijan ääniopastuksista ja videohaastattelusta saa mukavasti taustatietoa teoksista." Kommentoitiin myös tekstitystä: "Erytiskiitos että haastatteluvideossa oli myös suomenkielinen tekstitys."
- "Upea näyttely. Ja erityiskiitos Salon taidemuseolle, joka tekee todella hienoja videoita taiteilijoista. Avaa tosi mielenkiintoisesti taiteilijan ajatuksia ja taiteen tekemistä. Tutustuttaa taiteilijaan. Salon taidemuseo ansaitsee myös kiitoksen tasokkaasta näyttelytoiminnasta. Hienoa työtä!"

Kuva: Teija Ala-Rakkola.

Galleria Sivuraiteella oli kesällä esillä **Saana Murtin** (s. 1974) keramiikkaveistoksia. Murtin paperisavesta valmistetut veistokset ovat yllättäviä: viimeistellyn vaatekasan alta pilkottivat esimerkiksi käytetyt kengät. Murtin veistokset käsittelevät inhimillisiä kokemuksia nojaten vahvaan teoriapohjaan, jonka hän on rakentanut taidekeramiikkaan painottuneissa opinnoissa Walesissa. Taiteilijan teoksia on nähty Suomen ulkopuolella erityisesti Ranskassa, muualla Euroopassa sekä Aasian maissa, mutta Veturitallin näyttely oli Murtin ensimmäinen oma museonäyttely Suomessa. Murtti saikin näyttelyllä hyvää näkyvyyttä ja Turun kaupunki hankki Murtilta teoksen taidekokoelmaansa.

Jukka Lehtinen työstää suurikokoisissa installaatioissaan ihmisen kokemia tunnetiloja veistoksen muodossa.

Kuva: Niclas Warius.

Veturitallin näyttelyvuoden 2025 päätti kuvanveistäjä Jukka Lehtisen suurista veistosinstallaatioista koostuva kokonaisuus *Olipa kerran.*, jossa sukellettiin nimensä mukaisesti tarinoiden ja tunteiden maailmaan. Näyttelyn punaisena lankana kulki yksilön kokemat tunnetilat maailmantapahtumien ja ilmiöiden äärellä. Lehtisen valtavan kokoluokan veistokset levittäytyivät tilaan ottaen sen kokonaan haltuun, milloin perinteisesti lattialla tai seinällä leväten, milloin salin kattoon kohoten. Installaatiot syntyivät tilan ehdoilla teoksen ja sen ympäristön käydessä vuoropuhelua. Osa teoksista heräsi eloon katsojan astuessa niiden äärelle.

Aulan kommenttikirjaan jätetyissä asiakaspalautteissa kiiteltiin vaikuttavaa näyttelykokemusta, jota syvensivät museon tuottamat salitekstit ja taiteilijan haastatteluvideo:

- "Ensimmäinen näyttely, joka on saanut aidosti kiinnostumaan teosten tarinasta, inspiraatiosta ja tekoprosessista. Kiitos." 7.11.2025
- "Huh, kerrassaan vaikuttava näyttely, jonka äärellä mielikuvitus sai vallan ja välillä säikähti ja nauroi ääneen. Tulen uudestaan. Kiitos!" 14.11.2025
- "Olipa kiinnostavaa pohtia satujen ja ihmismielen yhteyttä ja peilata omaa isoa pahaa sutta, joka ravistaa rakennelmiani. Mitä jää jäljelle, kun jokin ei puhku ja puhalla enää. Tyhjä tila, joka voi täyttyä, mutta millä? Ehkä tyyneydellä ja kasvun tuloksilla." 21.11.2025
- "Jättefin utställning! Texterna och videorna var bra förklarande också. Mer sådant här, tack." 4.1.2026

Samaan aikaan pääsaleissa nähdyn Lehtisen näyttely kanssa oli Galleria Sivuraiteella esillä **Anna Tahkolan** (s. 1983) suurikokoisia lyijykynäpiirustuksia sekä keramiikkateos. Huomion kiinnitti näyttelylle nimen antanut piirustus *Maailman alkuperä (L'Origine du Monde)*, joka oli kooltaan 430 cm x 600 cm. Asiakkaat saivat koskea Mehiläispurppura-keramiikkateokseen ja tupsutella pienillä siveltimillä hiekkaa sen pinnalta. Kokonaisuuteen kuului myös taiteilijan yhdessä Jyri Pirisen kanssa toteuttama äänimaisema. Taiteilija pohti teoksissaan, kuinka ihminen ei elä luonnosta erillään, vaan osana maapallon jatkuvasti muuttuvaa ekosysteemiä.

Yleisötyö

Taidemuseolla rakennettiin edelleen yleisötyötä pitkäjänteisesti koko vuoden näyttelykierto huomioiden. Huhtikuun alussa taidemuseolla palkattiin vakituinen yleisötyöstä vastaava museoassistentti Aliisa Kallio. Tämä on mahdollistanut entistä monipuolisemman ja kattavamman yleisötyön suunnittelun ja tuottamisen. Lähtökohta suunnittelulle on, että yleisötyön ohjelmiston sisällöt liittyvät esillä olevan näyttelyn sisältöihin niitä syventäen. Säännöllisissä yleisötyön tiimin kokouksissa käydään läpi koko näyttelykohtainen yleisötyön kaari palvelumuotoiluajattelua hyödyntäen. Kuukausittaisissa kokouksissa käydään läpi paitsi tulevien tapahtumien käytännön seikat, myös syvennyttään laajempiin tavoitteisiin ja yleisötyön kehittämiseen. Kokonaisuutena taidemuseon yleisötyövuosi 2025 sisälsi tuttuun tapaan kurssseja, työpajoja ja taiteilijatapaamisia, mutta myös uutena avauksena esimerkiksi retken Viljo Hurmeen ateljeekotiin osana Erika Adamssonin näyttelyn yleisötyön ohjelmaa sekä kontrabasisti Ahti Lassilan Walking Bass-kierroksen Jukka Lehtisen näyttelyssä.

Yhteistyö Salon kansalaisopiston kanssa on vakiintunut toimivaksi malliksi, josta kumpikin osapuoli hyötyy. Taidemuseo tarjosi jälleen kiinnostavat näyttelysisällöt ja työpajatilan, jota kansalaisopisto voi hyödyntää kurssipaikkanaan. Kansalaisopisto vastaa kurssikuvauksista, ilmoittautumisista ym. käytännön seikoista, kun taas taidemuseo tukee opistoa sisältöjen päälinjauksen suunnittelussa sekä kurssien markkinoinnissa. Yhteistyötä tehtiin jälleen vuonna 2025 sekä kevät- että syyslukukaudella.

Kesänäyttelyiden ajan yleisötyö toteutetaan perinteisesti taidemuseon oman henkilöstön voimin. Vuonna 2025 päästiin jälleen tekemään yhteistyötä myös Salon kaupungin liikuntapalveluiden kanssa, kun näyttelysaleissa järjestettiin keuhkokuolon arkaamuisin ennen museon avaamista yleisölle. Lisäksi kaupungin nuorisopalvelut pitivät kahvilaa avoimena kesäkuussa arkipäivisin.

Päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat tärkeä taidemuseon yleisötyön kohderyhmä. Taidemuseo on myös yksi Salon kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan kohteista: tavoite on, että kaikki kaupungin viidesluokkalaisten vierailevat taidemuseolla lukuvuotensa aikana. Taidemuseon sisältöön kuuluu keskustelevalta, taidekasvatukseen pohjautuva opastus taidemuseolla sekä Nappula-tehtävävihko. Museo järjestää kaupungin opettajakunnalle kahdesti vuodessa museon vaihtuvia sisältöjä eri tavoin esittelevän opeillan, samalla kerrataan Nappula-käyntien sääntöjä. Salolaiset varhaiskasvatus-, koululais- ja opiskelijaryhmät vierailivat Veturitallilla vuonna 2025 jälleen ahkerasti.

Sekä avoimet että ryhmille suunnatut työpajat ovat taidemuseolla erittäin kysyttyjä. Avointa työpajatoimintaa järjestettiin useita kertoja vuoden aikana ja lisäksi marraskuussa salolaisille varhaiskasvatusryhmille räätälöitiin pientä osallistumismaksua vastaan kutsutyöpajat, jotka täyttyivät hetkessä.

Taidemuseo jatkoi suosittujen ääniopasteiden tuottamista vuonna 2025 kesän näyttelykokonaisuuden osalta. Ääneen pääsi kesän päänäyttelyn taiteilija Erika Adamsson, joka kertoi ääniopasteissaan työskentelystään sekä teostensa teemoista. Ääniopasteet tuotettiin myös syksyn Jukka Lehtisen ja Anna Tahkolan näyttelyihin. Lehtisen näyttelyn osalta teosten ja taiteilijan taustoja avaavat tekstit luettiin nauhalle Salon museopalveluiden oman henkilöstön voimin, Tahkolan näyttelyn ääniopasteet luki nauhalle taiteilija itse. Veturitallin ääniopasteet tuotettiin vuonna 2025 sekä suomeksi että englanniksi. Kaikki ääniopasteet äänitettiin Veturitallilla ja editoitiin kuunneltavaan muotoon erillisille opastetuille. Lisäksi opasteita oli mahdollista kuunnella omalla mobiililaitteella näyttelyssä olevan QR-koodin avulla.

Yleisötyön sisältöjä ovat myös näyttelyiden oheismateriaalina olevat videotuotannot. Taidemuseo tuotti vuoden 2025 päänäyttelyiden taiteilijoista haastatteluvideot yhdessä videokuvaaja Jussi Virkkumaan kanssa. Kiitettujen videoiden kautta taiteilijat ja heidän työskentelynsä tulivat lähelle taidemuseon yleisöä.

Taidemuseon sosiaalisen median kanaviin tuotettiin näyttelyiden teoksia, teemoja ja taiteilijoiden työskentelyä avaavia postauksia. Lisäksi edelleen verkosta on löydettävissä Salon arkkitehtuurikierron - kävelyreitti sekä kaupungin julkisia veistoksia esittelevä Kulturelli kaupunkikävely -karttapohja. Reittien linkit ovat löydettävissä taidemuseon sekä kaupungin nettisivuilta.

Opastukset

Näyttelyiden perinteiset maksuttomat yleisöopastukset järjestettiin sunnuntaisin klo 14.

Ryhmäopastuksia järjestettiin vuoden aikana yhteensä 121 ja niihin osallistui 1977 henkilöä. Opastuksia museossa pitävät freelance-opaat.

Tapahtumat

Kehonhuoltoa Erika Adamssonin näyttelyssä, Ahti Lassilan Walking Bass -kierros Jukka Lehtisen näyttelyssä sekä Maapallon tuntu –syyslomapajojen tunnelmia Anna Tahkolan näyttelystä inspiroituen.

Kuvat: Marko Ikonen, Hele Suvanne & Salon taidemuseo.

MUSEOPERJANTAIT:

Salon taidemuseoon on perinteisesti ollut vapaa pääsy kunkin kuukauden ensimmäisenä perjantaina näyttelyjen aukioloaikoina. Vuonna 2025 museoperjantai pidettiin 10 kertaa.

Seitsemänä museoperjantaina taidemuseolla olivat mukana myös kaupungin kulttuuriluotsit.

KONSERTIT:

10.7. Kemiönsaaren musiikkijuhlien konsertti "Kontrasteja ja böömiläistunnelmia"

27.8. Katri Jalosen konsertti "Kukkien aikaan"

27.9. Kontrabasisti Ahti Lassilan Walking Bass -kierrokset (2 kpl) Jukka Lehtisen näyttelyssä

KURSSIT JA TYÖPAJAT:

2.1. Mosaiikkityöpaja, ohjaajana Suvi Toivoniemi

1.2.–1.3. Mummit ja muksut -kurssi (4 krt) yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa, ohjaajana Hanna Lamnaouer

12.2.–19.3. Valokuvauskurssi Aikakapseli (5 krt) yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa, ohjaajana Andréa Vannucchi

18.–19.2. Talviloman avoimet työpajat Veturitalissa, ohjaajana kuvataiteilija Suvi Toivoniemi

8.3. Lastenkulttuurin maaliskuun avoin työpaja, ohjaajana Suvi Toivoniemi

22.–23.3. Akvarelligrafiikkakurssi (2 krt), yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa, ohjaajana Suvi Toivoniemi

29.–30.3. Sanoja taidemuseossa –sanataidekurssi (2 krt), yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa, ohjaajana Satu Pasio

17.8. Paperisavityöpaja, ohjaajana Galleria Sivuraiteen taiteilija Saana Murtti

28.8. Taiteiden Yön Talon henki -työpaja, ohjaajana Suvi Toivoniemi

1.10.–26.11. Keskeytymään -kurssi (8 krt) yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa, ohjaajana Jaana Saario

14.–15.10. Syysloman "Maapallon tuntu" -työpajat, ohjaajana Galleria Sivuraiteen kuvataiteilija Anna Tahkola

25.–26.10. Sanoja taidemuseossa (2 krt), yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa, ohjaajana

Satu Pasio

11.–28.11. Päiväkotiryhmien työpajat Veturitallin kahviotilassa (8 krt), ohjaajana Suvi Toivoniemi

16.11.–7.12. Mummit ja muksut (4 krt), ohjaajana Hanna-Kaisa Sulavuori-Kettula

LUENNOT JA KESKUSTELUTILAISUUDET

6.4. Utopiaa etsimässä – Lilli Haapalan taiteilijatapaaminen ja keskustelutilaisuus

24.8. Tarinoiden lehto –hankkeen keskustelutilaisuus, puhujina Erika Adamsson, Maarit Leskelä-Kärki, Katja Weiland-Särmälä Hangon museosta ja Karoliina Sjö.

Kuvanveistäjä Raili Mikkosen (1927–2021) ilmeikkäät pienoisseistokset ilahduttivat ohikulkijoita museon kahvilan ikkunassa keväällä 2025 osana Salon minimaaailmannäyttelyä.

Kuva: Salon taidemuseo.

TAITEILIJATAPAAMISET

6.4. Lilli Haapala

25.5. ja 24.8. Erika Adamsson

17.8. Saana Murtti

5.10. Jukka Lehtinen

2.11. Anna Tahkola,luentoperformanssin muodossa

MUUT TAPAHTUMAT:

7.3.–6.4. Taidemuseo osallistui Salon Minimaailmannäyttelyyn osana Salon Lastenkulttuurin maaliskuu -teemakuukautta. Veturitallin kahviossa esillä oli Raili Mikkosen pienoisseistoksia taidemuseon kokoelmista.

17.5. MYYT-tapahtuma (Museoiden ystäväyhdistykset)

21.5.–19.6. Kehonhuolto –kurssi järjestettiin yhteistyössä Salon kaupungin liikuntapalveluiden kanssa aamuisin ennen museon avautumista yleisölle. Kurssin vetäjänä toimi liikunnanohjaaja Johanna Lapinniemi.

6.6. Taidemuseolla esiintyivät kesämuusikot Aku Isotupa ja Hongbo Zhang

6.8. järjestettiin oppaiden ilta taidemuseon freelance-oppaille

21.8. järjestettiin opettajien ilta salolaisten koulujen opettajille, vieraana kuvanveistäjä Jukka Lehtinen

24.8. Ateljeeretki yhteistyössä Viljo Hurmeen säätiön ja Muurlan kotiseutuyhdistyksen kanssa, bussikuljetus (40 hlöä) taidemuseolta Viljo Hurmeen ateljeehen Muurlaan ja takaisin, ateljeessa opastettu kierros sekä pientä tarjoilua. Tapahtuma liittyi Erika Adamssonin näyttelyyn.

20.8. Poliitikon museoharjoitteluun osallistuivat Salon kaupungin kunnallispoliitikot Kimmo Lehto ja Matti Varajärvi (SDP)

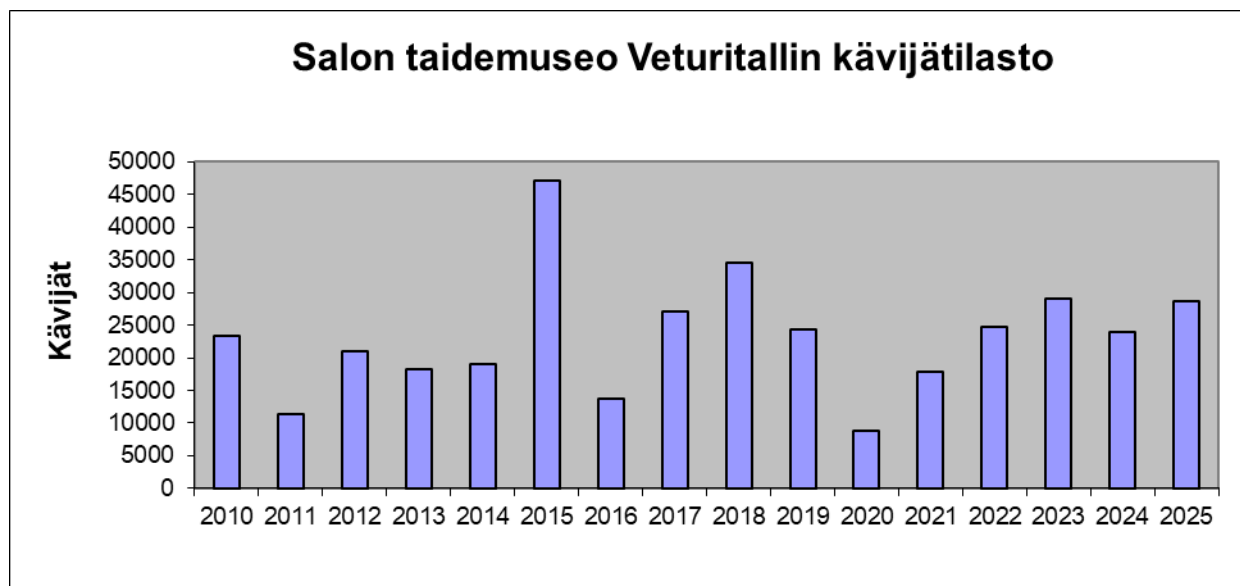
28.8. Taiteiden Yänä taidemuseo oli avoinna klo 10–21 ja sisäänpääsy oli maksuton koko päivän ajan. Taidemuseolla oli maksuton, avoin Talon henki -työpaja, vetäjänä toimi Suvi Toivoniemi. Kahvila oli avoinna ja DJ Tekokuu soitti musiikkia.

Näyttelyiden avajaisia vietettiin kolme kertaa: 24.1., 16.5. ja 19.9. Avajaiset järjestettiin perinteiseen tapaan iltatilaisuutena kutsuvieraille.

Tapahtumien kävijämäärät sisältyvät *Kävijämäärät ja avoinna pito* -kohdassa mainittuun taidemuseon palvelujen kokonaiskäyttäjämäärään.

Kävijämäärät ja avoinna pito

Näyttelyissä ja muissa Veturitallin paikan päällä toteutuneissa tilaisuuksissa kävi yhteensä 28 631 henkilöä, (23 937 vuonna 2024). Luku ei sisällä museokaupassa asioineita asiakkaita, jotka eivät jatkaneet näyttelytilojen puolelle. Maksaneita kävijöitä oli 18 735 henkilöä (65 % kokonaiskävijöistä). Alle 18-vuotiaita lapsia yksittäisinä kävijöinä vieraili 5 %, eläkeläisiä ryhmänä tai yksittäin 8 %. Aikuisten pääsymaksun 10 euroa maksaneita oli 7 %. Museokorttikävijöitä oli 44 % kokonaiskävijämäärästä. Yli 65 % kävijöistä tuli Salon talousalueen ulkopuolelta. Taidemuseo oli suljettuna ripustusviikkojen aikana yhteensä 57 päivää.

Tutkimus ja julkaisut

Taidemuseo Veturitalli ei tuottanut omaa näyttelyjulkaisua vuoden aikana, mutta Harro Koskinen ja Erika Adamsson tuottivat itse kirjat näyttelyidensä yhteydessä.

Muut palvelut

TILAUSKAHVILA CAFE VETURITALLI

Yrittäjä Räntmestarin krouvi, Marjo Katajainen. Järjestettyjä tilaisuuksia oli 15, tilaisuuksiin osallistuneita oli 342 henkilöä.

Salon nuorisopalveluiden Metka-kahvila on viime vuosien ajan pitänyt taidemuseon kahvilaa auki museoperjantaisin, mukana on myös Salon ammattiopiston ravintola-alan opiskelijat. Molempien kumppaneiden kanssa yhdessä järjestettiin 9.4. keväinen kakkubuffet, joka sai edellisen vuoden tapaan suuren suosion. 10.–27.6. Salon nuorisopalvelut pitivät kesäkahvilaa avoinna tiistaista perjantaihin.

4.7. museoperjantaina kahvilaa piti avoinna Muffiina ja 1.8. Sortin Pop Up –kahvila.

MUSEOKAUPPA

Taidemuseon oman museokaupan liikevaihto oli 41 946 euroa ja toimintakate oli 14 423 euroa. Museokaupan liikevaihto sisältää myydyt kirjat, julkaisut, lehdet, kortit, julisteet, lahjatavarat ja postimerkit. Museokaupan liikevaihtoon ei kuulu opastus- ja pääsymaksut eikä tilavuokrat.

Viestintä ja markkinointi

Uunituore Jukka Lehtisen näyttelyn banderolli taidemuseon julkisivussa alkusyksystä 2025.

Kuva: Jarno Lindholm.

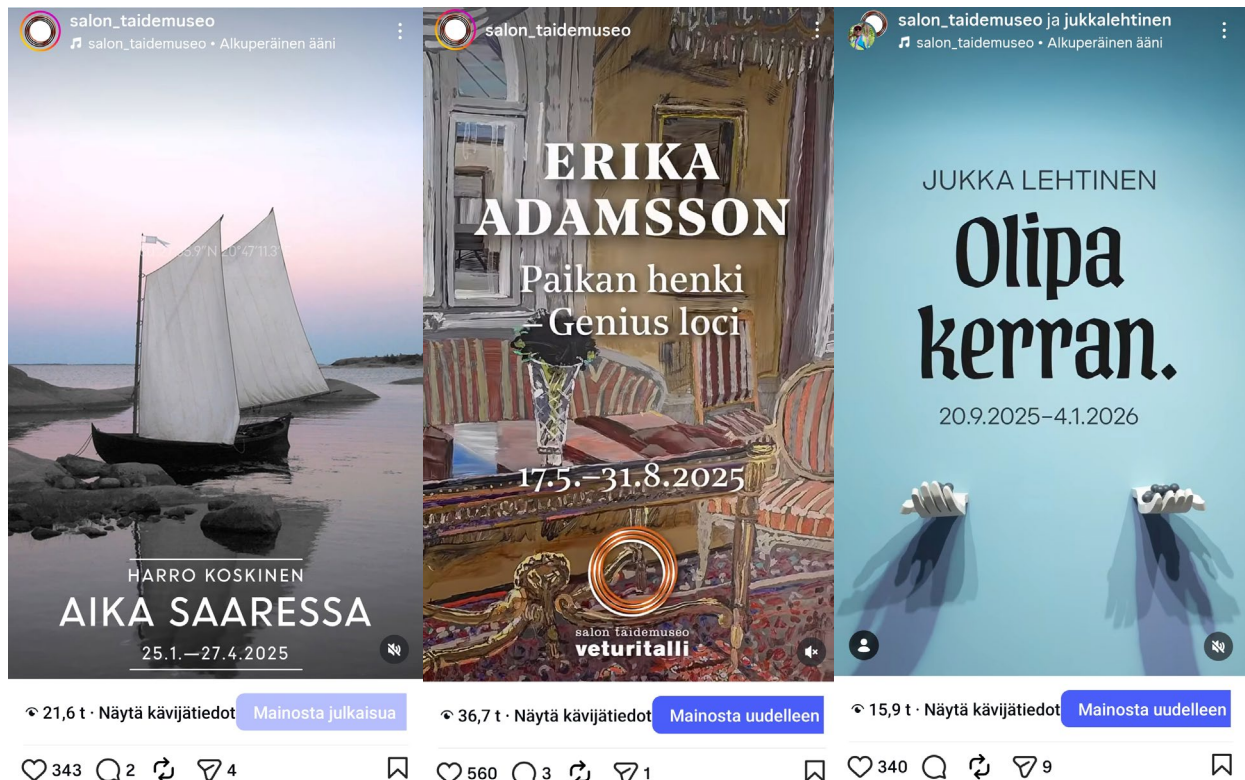
Taidemuseon näyttelyistä tuotettiin julisteet, ulkomainokset kaupungin hallussa oleviin JCDecaux'n julistekaappeihin sekä taidemuseon julkisivuun mainoskangas. Näyttelymainokset näkyivät myös banderolleina Salon sillalla. Museon vuosiesite jaettiin salolaisiin koteihin alkuvuonna ja sitä oli jaossa kaupungin eri pisteissä sekä tapahtumissa. Salon taidemuseo käytti tiedotukseen kaupungin viestinnän ja markkinoinnin tavoin STT:n tiedote- ja uutishuonepalvelua, jonne lähetettiin tiedotteet uusista näyttelyistä sekä Jukka Lehtisen Illakko –teoksen hankinnasta kokoelmiin. Näyttelyiden avajaiskutsut on aiemmin lähetetty kirjeitse sadoille kutsuvieraille; vuonna 2025 siirryttiin kustannussyistä sähköisiin avajaiskutsuihin.

Lisäksi toiminnasta tiedotettiin aktiivisesti paikallisessa lehdistössä, Salo2025 -matkailuesitteessä, Salo Vapaalla -esitteessä, Kulttuurin kausiesitteessä, Salon kaupunkitiedotteessa sekä Museoliiton ylläpitämällä Näyttelyposti-sähköpostilistalla. Näyttelykohtaisesti kohdennettiin markkinointia myös Turun alueen, pääkaupunkiseudun ja taidealan printtilehtiin sekä verkkoalustoille. Lisäksi museo julkaisee Liana-palvelun kautta omaa uutiskirjettään, joka ilmestyi vuonna 2025 kolme kertaa. Museon aulaan ja

etuovelle asennettiin alkuvuodesta 2025 digitaaliset näytöt, joiden avulla viestitään asiakkaille sekä omista että kaupungin muista tapahtumista.

Keväästä 2025 eteenpäin markkinointiviestintään pystytettiin panostamaan aiempaa perusteellisemmin, sillä henkilöstölisäyksen vuoksi kaikki markkinointiviestinnän vastuut keskitettiin museoassistentille, joka aiemmin on avustanut intendenttiä markkinoinnin tehtävissä ja vastannut myös museon yleisötyöstä. Työkuvienv muutokset mahdollistivat viestinnän tehostamista (mm. aktiivisempi TS:n ja HS:n tapahtumakalenteritiedotus), pitkäjänteisempää viestinnän suunnittelua (mm. vuoden 2026 avausnäyttelyn ennakkomarkkinointi jo vuonna 2025) ja syvällisemmän ammattitaidon kehittämistä viestinnän saralla.

Taidemuseon kotisivuja www.salontaidemuseo.fi / www.saloartmuseum.fi ylläpidettiin ja huollettiin aktiivisesti. Nettisivuja ylläpitää ja päivittää viestinnästä vastaava museoassistentti. Taidemuseon omissa sosiaalisen median kanavissa (Facebook ja Instagram) viestittiin museon toiminnasta useita kertoja viikossa ja asiakkaiden kanssa oltiin vuorovaikutuksessa lähes päivittäin. Näyttelyiden markkinoinnin lisäksi Veturitallin sometileillä tuodaan näkyväksi moninaista museotyötä esimerkiksi kokoelmiin, henkilöstöön sekä museon ympäristön hoitoon liittyen. Taidemuseo hyödyntää sekä orgaanista että maksettua näkyvyyttä Metan alustoilla.

Otoksia Veturitallin vuoden 2025 päänäyttelyiden videomainoksista. Jokaisella näyttelyllä on oma hiottu graafinen ilmeensä, joka ulottuu näyttelysaleista katukuvaan, printtimainontaan ja ruuduille. Kuvat: Salon taidemuseo.

Koska visuaalinen vaikuttavuus on taidemuseon markkinoinnin elinehto, panostaa taidemuseo laadukkaaseen kuvamateriaaliin ja viimeistelyyn graafiseen ilmeeseen. Taidemuseo tilasi vuonna 2025 ammattivalokuvaajien taltioimaa materiaalia kaikista näyttelyistään sekä museon miljööstä. Myös tapahtumakuvia sekä näyttelyiden taiteilijoiden muotokuvia otettiin markkinointiviestinnän käyttöön. Liikkuvan kuvan rooli varsinkin sosiaalisessa mediassa on kasvava; animoidut still-kuvat tai suoraan videomuotoon kuvatut lyhyet mainosklipit ovatkin vakiintuneet taidemuseon markkinointirepertuaariin. Videoita käytettiin tuttuun tapaan somessa, tienvarsimainonnassa sekä Kauppakeskus Plazan mainostaululla. Animoidut kuvat ja muut mainokset tilattiin ammattigraafikoilta.

Kävijäpalautetta kerättiin museossa useamman alustan kautta läpi vuoden. Taidemuseon ovella sijaitsevan Roidu-laitteen reaaliaikainen online-raportointityökalu mittaa mm. museon NPS-lukua eli

asiakkaiden suositteluhalukkuutta. Vuoden 2025 lukema oli taidemuseolla totuttuun tapaan erittäin hyvä eli 83 (aiemmat luvut 2024: 84, 2023: 82). Roidun kysymykset uusittiin kauttaaltaan kesäksi 2025, jotta saadaan yksityiskohtaisempaa tietoa esimerkiksi kävijöiden kotipaikkakunnasta. Roidu antaakin kiinnostavaa tietoa Veturitallista vetovoimakohteena: esim. kesäloma-aikaan heinäkuussa 2025 vain 10,7 % museon asiakkaista tuli Salosta Turun, Espoon ja Helsingin ollessa kärjessä.

Kävijäpalautetta ja -dataa saatiin myös Museokortti-sovelluksen kautta. Veturitallin saamien Museokortti-kävijäarvioiden keskiarvo vuodelta 2025 oli totutusti 4/5. Sähköisten palautteenantokanavien lisäksi asiakkailta on mahdollisuus kommentoida näyttelyä museon aulassa sijaitsevaan vieraskirjaan sekä suullisesti henkilökunnalle. Asiakaspalvelu kirjaa myös suullisesti tulleita palautteita järjestelmällisesti ylös. Kaikki eri kanavista saadut palautteet kerätään näyttelyiden vaihtuessa koosteeksi ja käsitellään kunkin näyttelyn evaluointikokouksessa yhteisesti henkilökunnan kesken.

- "Aina yhtä mukava tulla. Ystävällinen henkilökunta ja upeat näyttelyt."
- "Kiitos ilmaisesta näyttelystä. Ihanaa, kun nollapudjetillakin voi nauttia kulttuurista."
- "Oli tosi erilaista taidetta, johon olen tottunut. Hyvä, että on monipuolista tarjontaa."

Taidemuseo seurasi mediaosumia ja sen tuomaa laskennallista arvoa Meltwater-mediaseurantapalvelun kautta. Mediaseurannan mukaan taidemuseo Veturitalli sai vuonna 2025 yhteensä 437 osumaa mediassa ja printissä. Somelähteissä Veturitalli mainittiin 650 kertaa. Näkyvyydestä 59,8 % syntyi siis sosiaalisen median keskustelujen ja nostojen kautta. Printtimedia ja näköislehdet edustavat 40,2 % näkyvyydestä ja sen laskennallinen mainosarvo on vuonna 2025 ollut 607 000 euroa. Laskennallista mainosarvoa ei lasketa somemaininnoista eikä tv-osumista. Vuoteen 2024 nähden mainosarvo on hieman noussut (aiempi luku 582 000). Sosiaalisen median osuus näkyvyydestä oli laskenut muutamalla prosentilla (v. 2024 62,8 %) eli näkyvyys muussa mediassa on vahvistunut someen verrattuna.

Kokoelmatyö ja taidehankinnat

Taidekokoelmat

Taidemuseo Veturitallin kokoelma muodostuu Salon kaupungin omistamista taideteoksista sekä talletussopimuksella Salon taidemuseon hallinnoimista teoksista ja alakokoelmista. Talletuksia oli vuoden 2025 päättyessä 777 ja kaupungin omistamia teoksia 1773. Suurin talletuskokoelma on Taidemaalari Viljo Hurmeen Säätiön kokoelma, jota säätiö kartuttaa uushankinnoin.

Tietokantapäivityksiä tehtiin toimintavuoden aikana erityisesti teosten sijaintitietoihin. Teossiirtoja eli uusia sijaintipaikkoja teoksille kirjattiin yhteensä 831. Teossiirtojen määrä on suuri, sillä museossa työskenteli kesän ajan konservaattoriharjoittelija, joka kävi lävitse taidekokoelman varastossa sijaitsevat paperipohjaiset teokset, tarkasti ja suojasi ne tarkentaen teosten säilytyspaikan uudestaan. Myös uudet lahjoitukset tai ostot luetteloitiin Muusa-tietokantaan. Muusa sijaitsee selainpohjaisella, Suomen taide ja taidekokoelmat -osuuskunnan hallinnoimalla taide.art -alustalla.

Kokoelmateosten kuvien esittämisestä verkossa maksetaan Kuvastolle vuosittaista käyttökorvausta, joten kokoelmakuvia julkaistaan harkitusti, rajattu määrä vuodessa. Vuodelle 2025 taidemuseo osti oikeudet 40 kuvan käyttöön. Tähän sisältyivät esimerkiksi Kulturellin kaupunkikävelyn kuvat julkisista veistoksista sekä sosiaaliseen mediaan tehdyt nostot kokoelmateoksista.

Taidemuseon hallinnoimassa taidekokoelmassa oli teoksia vuoden lopussa yhteensä 2550 ja näistä oli sijoitettuna 1032 eli 40 %. Sijoitettujen tai talletettujen teosten määrä on vaihdellut vuosittain sen mukaan, millaisia toimenpiteitä kaupungin tiloissa on käynnissä. Esimerkiksi Armfeltin koulun LVI-remontin valmistuttua palautettiin sinne remontin alta evakossa olleet teokset. Koska taidemuseon omat tilat kokoelmien varastoinnille ovat kaiken kaikkiaan niukat, on taidemuseo saanut väistötilan kaupungin kiinteistöstä. Tilassa on teossäilytykseen soveltuvat hyllyrakenteet ja tilan käyttämistä jatketaan tarveperustaisesti.

Illakon asennukseen osallistui museon henkilökuntaa, sähköasentaja, taiteilija sekä teoksen valaisun suunnitellut valotaiteilija Jyrki Sinisalo. Kuva: Salon taidemuseo

Kokoelmat karttuivat vuonna 2025 yhteensä 13 teoksella. Kokoelmahankintoja museolle tehtiin kolme kappaletta. Jukka Lehtisen *Illakko*-veistos asennettiin 31.10.2025 museon pihan kulmaukseen Mariankadun ja Joensuunkadun risteyksen tuntumaan. Teoksen hankinta linkittyi samanaikaiseen Lehtisen näyttelyyn Veturitallissa. Teoksella on myös tärkeä rooli pihamaalla sen valaisevan ominaisuuden vuoksi ja kukan valaistus kytkettiin pihan muun valaisun rytmiin. Korkeatasoisilla julkisilla veistoksilla voidaan tehdä kiinnostavia, mutta myös turvallisia ympäristöjä. Tulipalossa tuhoutuneiden Tupurin päiväkodin teosten vakuutuskorvauksella hankittiin kuvataiteilija Sanna Kannistolta kaksi uutta lintuaiheista valokuvaa, jotka tukevat kokoelmassa jo olevia Kanniston töitä. Muu kartunta syntyi lahjoituksista. Åsa Helman lahjoitti keramiikkanaamion, joka täydentää kokoelman aiempia teoksia häneltä. Kuvataiteilija Seppo Lagom lahjoitti kokoelmaan yhdeksän omaa teostaan, jotka sijoitettiin suoraan Tyks Salon sairaalan ensimmäiseen uuteen F-osaan.

Tyks Salon sairaalan sijoitettiin kaikkiaan 29 kokoelmateosta. Mukana oli vanhoja tuttuja, uudelleen kunnostettuja teoksia sekä huolella valittuja uudempiä töitä. Yhteistyö sairaalan kanssa jatkuu ja täydentävä taidesijoitus tehdään, kun rakennuksen loppuosa valmistuu 2027. Yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialue Varhan kanssa jatkui muuten ennallaan. Kiinteistökohtaisten talletussopimusten kirjaaminen saatiin melkein valmiiksi vuoden 2025 aikana ja teoksia on sopimusten mukaan Varhan kiinteistöissä yhteensä 272 kappaletta. Salon kaupungin taidekokoelmasta siirrettiin tapauskohtaisen harkinnan perusteella kolme sairaanhoitohenkilöstön muotokuvaa Varhan omistukseen (inventointinumerot KY77, KY78 ja KY79), sillä teokset liittyvät Salon terveydenhuollon historiaan ja hallinnon kontekstiin. Taidetta toivotaan esiteltävän jatkossakin sotetoimijoiden toimitiloissa eli yhteys Varhaan säilyy kiinteästi.

Jackie Brooknerin (1945–2015) teos Veden taika edustaa oman aikansa bio- ja ympäristötaiteen eturintamaa. Teos sijaitsee altaan keskellä parinkymmenen metrin päässä rannasta, joten pääsy kohteelle tapahtui soutaen.

Kuva: Salon taidemuseo

Taidemuseon kokoelmaan kuuluu 23 julkista ulkoveistosta. Teoksille on hankittu ostopalveluna kirjallinen huoltosuunnitelma, johon kirjattiin edelleen tarkennuksia. Lokakuussa tehtiin esimerkiksi kohdekäynti *Veden taika (The Magic of Water)* -teokselle, joka on Salon jätevedenpuhdistamon altaaseen 2009 rakennettu 30 metriä pitkä bioveistos. Se on Salon ensimmäinen kunnallistekniikan rakennushankkeen yhteydessä tuotettu prosenttitaide-teos. Keinotekoinen saarikokonaisuus on vakiinnuttanut paikkansa lammen ekosysteemissä. Osana teoksen huoltosuunnitelmaa on kuitenkin mietittävä sen tulevaisuutta – saarten rakennusosat on kierrätettävä, kun teoksen havaitaan tulleen elinkaarensa päähän. Toistaiseksi teos jatkaa elämäänsä altaassa.

Prosenttitaide Salon kaupungissa

Salon kaupunki on tehnyt päätöksen noudattaa prosenttiperiaatetta (kh 13.9.2010 § 566 ja täydentävä päätös kh 26.3.2012 § 201). Prosenttitaiteen budjetointi kuitenkin irrotettiin vuonna 2010 teknisen viraston alaisuudesta, mikä aiheutti yli kymmenen vuoden katkoksen kaupungin julkisen taiteen hankintoihin. Keväällä 2025 Salon kaupunginhallitus päätti kokouksessaan uudelleen prosenttiperiaatteen noudattamisesta rakennushankkeissa ja prosessin merkitsemisestä talonrakennuksen ohjeisiin (kh 14.4.2025 § 141). Rakennushanketta hallinnoivan lautakunnan investointisuunnitelmassa kirjataan jatkossa oma sarake prosenttitaiteelle, joten taidemuseo ei hae taiteen rahoitusta osana omaa budjettiaan. Näin prosenttitaiteen rahoitus huomioidaan jo hankesuunnittelussa ja rahoitus sekä taidehankintaa ohjaavan ryhmän nimeäminen siirretään hanketta valmistelevalle lautakunnan vastuulle. Ryhmässä on aina taidemuseon edustus.

Prosenttiperiaate on perinteisesti, nimensä mukaisesti tarkoittanut, että taiteeseen varataan prosentti koko hankkeen kustannusarviosta. Salon kaupunginhallituksessa tarkennettiin Salossa toteutuvaa kustannusraamia, mikä tarkoittaa, että taidehankintoihin varataan jatkossa enintään prosentti koko rakennushankkeen kustannusarviosta. Perusajatuksena toiminnassa on, että taide on osana uuden rakennuksen, peruskorjauksen tai esimerkiksi puisto- tai infrahankkeen suunnittelua alusta asti. Arkkitehdit, suunnittelijat ja taiteilijat tekevät yhteistyötä niin, että taide on luonteva osa rakennusta tai muuta kohdetta. Silloin syntyy teoksia, jotka eivät yleensä ole perinteisiä tauluja, vaan esimerkiksi reliefejä, valo- tai ääniteoksia, ympäristötaidetta tai muita juuri kyseiseen paikkaan suunniteltuja, sen arkkitehtuuria ja toimintaympäristöä tukevia teoksia. Loppuvuodesta taidemuseo alkoi perehtyä mahdollisiin taiteen paikkoihin Uskelan koulu-päiväkodin uudisrakennuksessa.

Prosenttitaideperiaate ei toteutunut Perniön kirkonkylän uuden koulun rakennushankkeessa. Sopivia paikkoja teoksille tutkittiin valmiista kiinteistöstä: kokoelmaan hankittu Elina Ruohosen koira-aiheinen teos *Vallan kahvat* sijoitettiin portaiden yläpäähän lähelle opettajanhuonetta.

Kuva: Salon taidemuseo.

Muu kokoelmatyö

Yhteistyö kaupungin tilapalveluiden sekä viheraluetiimin kanssa on olennaista julkisiin tiloihin sijoitettujen teosten huollolle ja ylläpidolle. Prosessit vaativat ennakoimista ja aikajänteet saattavat olla pitkiä. Taidemuseo on hankkinut teosten kirjallisen huoltosuunnitelman, johon kirjatut yleisohjeet käytiin lävitse virhealuetiimin kanssa. Yhdessä on sovittu, kuinka minkäkin teoksen puhdistuksen ja huollon suhteen toimitaan. Viheraluetiimi auttaa määrättyjen teosten vuosipuhdistuksissa. Julkisiin tiloihin sijoitettujen teosten määrä karttuu ja muuttuu ajan myötä.

Yhteistyötarpeissa kutsuu taidemuseo tarvittaessa koolle asianosaiset, palaverikäytäntöä jatketaan.

Verkkonäyttelyt kokoelmista

Museo hallinnoi Viljo Hurmeen työnkuvia esittelevää sivustoa ja tehtäväpakettia koululaisille. Sivustoille pääsee linkin välityksellä museon verkkosivuilta.

Arkistot ja kirjasto

ARKISTOT

Salon taidemuseo seurasi lehti- ja somenäkyvyyttä Meltwaterin mediaseurantapalvelun välityksellä, ks. kohta *Viestintä ja markkinointi*. Mediaosumat ja niistä koostetut raportit arkistoituvat Meltwaterin järjestelmään.

KIRJASTO

Museon kirjat luetteloidaan Salon pääkirjastossa ja luokitellaan Vaski-kirjastojen noudattamaan kirjastoluokitukseen. Tietokantaan luokiteltuja julkaisuja taidemuseon kirjastossa on noin 3500 kpl. Kirjasto karttui lähinnä taidemuseoiden julkaisuvaihtorenkkaan ilmaisjulkaisujen sekä lahjoitusten ansiosta. Taidemuseon kirjasto aineistoinen on löydettävissä KOHA-tietokannasta käsikirjastona. Kirjoja ei lainata, niitä voi lukea ja tutkia museon tiloissa.

Vuoden aikana tilattiin lehdet: Arkkitehti, Salon Seudun Sanomat sekä Taide. Helsingin Sanomat ja Turun Sanomat ovat luettavissa sähköisessä muodossa.

Yhteistyökumppanit

Museokentän yhteistyökumppaneita olivat mm. Opetusministeriö, Museovirasto, Suomen Museoliitto, muut taidemuseot, valtakunnalliset taiteilijajärjestöt, Salon Taiteilijaseura sekä Salon taidemuseo Veturitallin Ystävät ry. Museonjohtaja osallistuu ystäväyhdistyksen hallituksen kokouksiin ja yhteistyötä yhdistyksen kanssa on tarkoitus tiivistää edelleen. Salon taidemuseon Veturitallin Ystävät ry. on jäsenmäärältään suuri ja aktiivinen salolainen kulttuuritoimija.

Salon taidemuseo Veturitalli osallistuu Suomen museoliiton vuosittain järjestämään, valtakunnalliseen "Poliitikon museoharjoittelu" -teemaviikkoon, jona aikana päättäjät pääsevät kurkistamaan museotyön arkeen ja museoiden ammattilaiset tutustuvat poliitikkoihin. Kaupunginvaltuutetut Kimmo Lehto ja Matti Varajärvi saapuivat museoharjoitteluun 20.8.2025. Heille esiteltiin museon toimintaa ja he pääsivät osallistumaan yleisötyön palaveriin.

Talousarvion toteutuma

	TA 2025	Toteutunut 2025	Käyttö %	TP 2024
Toimintatuotot	169414	234562	138,5	221538
Myyntituotot	28000	42254	150,9	31711
Tuet ja avustukset	30414	53175	174,8	67717
Muut toimintatuotot	111000	139133	125,3	122111
Toimintakulut	-896342	-956228	106,7	-834853
Henkilöstökulut	-329588	-375312	113,9	-342604
Palvelujen ostot	-253014	-261730	103,4	-220323
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84920	-108012	127,2	-77171
Muut toimintakulut	-228820	-211173	92,3	-194755
Toimintakate	-726928	-721665	99,3	-613315
Rahoitustuotot ja -kulut		-298		-40
Vuosikate	-726928	-721964	99,3	-613355
Poistot ja arvonalentumiset	-32940	-15878	48,2	-33681
Tilikauden tulos	-759868	-737841	97,1	-647036

Palkkatyöllistämisen henkilöstömenot näkyvät toteutumassa sekä tuloina että menoina.

Työllisyyspalkkojen määrä taidemuseossa vuoden aikana oli 18 918 euroa. Tukea kaupunki sai kuluihin 14 611 euroa.

Salon museoille 2025 myönnetty valtionosuus 237 787 euroa ei näy taidemuseon budjetissa.

ELEKTRONIIKKAMUSEO

HALIKON MUSEO

MERITALON MUSEO

PERNIÖN MUSEO

KIIKALAN KOTISEUTUMUSEO

KREIVINMÄEN ULKOMUSEO

SUOMUSJÄRVEN KOTISEUTUMUSEO

TRÖMPÄIN KESTIEKIEVARI

Salon historiallisen museon 8 kohdetta

Salon historiallinen museo

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon historiallinen museo on valtionosuutta saava, ammatillisesti hoidettu kulttuurihistoriallinen museo, joka kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin. Museon asioista päätettiin sivistyspalveluiden vapaa-ajan lautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja. Vuoden 2015 alusta Salon historiallinen museo on ollut valtionavun piirissä osana Salon kaupungin museopalveluja ja museon osuus saaduista henkilötuloista on kaksi.

Jäsenyydet

Salon historiallinen museo on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen. Lisäksi se kuuluu Varsinais-Suomen museot ry:een. Salon elektroniiikkamuseo on Suomen radiohistoriallisen seuran jäsen.

Toiminta-ajatus

Salon historiallisen museon tehtävä on tallentaa, tutkia, julkaista ja asettaa näytteille Salon historiaa ja mahdollisuuksien mukaan nykyisyyttä koskevaa kulttuuri- ja tuotantohistoriallista aineistoa yleisten museaalisten periaatteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyötä alueen ja alansa museoiden, oppilaitosten, harrastajien ja keräilijöiden kesken.

Kokonaisuuteen kuuluivat toimintavuonna museokohteina Salon elektroniikkamuseo sekä kulttuurihistorialliset paikallismuseot Meritalon museo, Perniön museo, Halikon museo, Trömpäin kestäkievari, Kiikalan kotiseutumuseo, Suomensjärven kotiseutumuseo, Kreivinmäen ulkomuseoalue ja Ploominkin torppa.

Ydintoiminnot 2025

Salon historiallisen museon ydintoimintoihin kuuluu näyttelytoiminta lukuisissa eri museokohteissa. Sen lisäksi Salon historiallinen museo pitää yllä Salon historiasta kertovia laajoja kokoelmia sekä turvaa niiden säilymistä tuleville sukupolville museaalisten periaatteiden mukaisesti.

Salon elektroniikkamuseo oli avoinna tammikuun alusta joulukuun loppuun. Tammi–maaliskuun ajan näyttely oli avoinna kolmena päivänä viikossa ke–pe, minkä jälkeen avoinna pito laajeni viiteen päivään.

viikossa ke–su. Aukioloaikojen laajentamisen mahdollisti uuden vakituisen museoassistentin palkkaaminen vuonna 2024 palkatun museoassistentin rinnalle. Aikaisemmin avoinna pito oli järjestetty yksinomaan työllistettyjen voimin. 2025 alkaen työllistettyjen käyttäminen näyttelyn avoinna pidossa ei ole ollut enää mahdollista. Kahden vakituisen museoassistentin työpanoksella näyttelyn avoinna pito on nyt mahdollista viitenä päivänä viikossa ympäri vuoden.

Paikallismuseoiden kesäkauden avoinna pitoa järjestettiin yhteistyösopimuksilla kotiseutuyhdistysten kanssa. Halikon museon ja Trömperin kestikievarin avoinna pidosta vastasi Rikala-seura ry, Kiiikan kotiseutumuseon Kiiikala-Seura ry. Museot olivat avoinna säännöllisinä aukioloaikoina kesäkaudella. Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on Salon historiallisen museon toiminnan elinehto. Suomenselän museo oli poikkeuksellisesti suljettuna vesikatto remontin ja kokoelmasuojauksen vuoksi.

Perniön ja Meritalon museoihin saatiin palkattua edellisten vuosien tapaan kesäkaudelle kaksi museoassistenttia museoiden avoinna pitoon sekä yleistyön kehittämiseen. Tämä on mahdollistanut myös molempien museoiden aukioloaikojen laajentumisen ja parantanut näin museoiden saavutettavuutta.

Lisäksi Perniön museo oli avoinna syys- ja talvikaudella myös sunnuntaisin. Museota piti avoinna paikallinen nuori ja hänen kanssaan tehtiin talvikaudesta erillinen sopimus.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET

museonjohtaja Susanna Luojus
intendentti Mikko Kero, kiinteistöt, hallinto, näyttelyt ja tiedotus
museoamaneuvos Anna Väänänen, paikallismuseoiden kokoelmat
amaneuvos Maria Salo, Salon elektroniikkamuseo; perhevapaalla 2.5.2025 alkaen
museoassistentti Tomi Metsälä, Salon elektroniikkamuseo; ma. amaneuvos 2.5.2025 alkaen
museoassistentti Kristiina Leppilampi, yleistyö ja avoinnapito, Salon elektroniikkamuseo, 17.3.2025 alkaen

MÄÄRÄAIKAISET

ma. museomestari Remi Mäkyne, 1.1.–31.12.2025.
ma. museoassistentti Katja Pohtola, kokoelmat ja avoinnapito, Salon elektroniikkamuseo, 12.5.2025 alkaen
museoassistentti Routa Huntus, avoinna pito ja kokoelmatyö, Perniön museo 14.5.–22.9.2025
museoassistentti Katja Pohtola, avoinna pito ja kokoelmatyö, Perniön museo 22.4.–11.5.2025
museoassistentti Anni Tammisto, avoinna pito ja kokoelmatyö, Meritalon museo 22.4.–22.9.2025

Lisäksi Salon elektroniikkamuseossa
1.1.–14.2. työkokeilija vastasi näyttelyn avoinna pidosta
25.11. TET-harjoittelija Salon lukiosta.

Elektroniikkamuseon avoinna pidon sairaspöytäaolojen ajaksi sijaiset rekrytoitiin Salon kaupungin sijaisrekisteristä.

Meritalon museon ja Trömperin kestikievarin puutarhoja hoitivat erillissopimuksella kaupungin puutarhurit Eine Oksanen ja Jari Laakso.

Koulutus

Intendentti Mikko Kero

- 21.–23.5. Valtakunnalliset museopäivät, Salon kaupungin edustajana Suomen museoliiton vuosikokouksessa Porissa (Museoliitto)
- 22.8. Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat –tapaaminen, Kumpulan kasvitieteellinen puutarha, Hki (Luonnonvarakeskus LUKE)
- 28.8. Webinaari Paikallismuseoiden hankkeet, avustukset ja rahoitus. (Suomen kotiseutuliitto)

Museoamanuenssi Anna Väänänen

- 9.1. Talouden ohjelmat –koulutus (Salon kaupunki)
- 14.1. Alue- ja kuntavaalit vaikuttamisen paikkana (Museoliitto)
- 21.–22.5. Valtakunnalliset museopäivät (Museoliitto)
- 8.10. TAKO-syysseminaari (TAKO ry)
- 4.11. Finna-koulutus paikallismuseoille (Turun kaupunginmuseo)
- 1.12. Varsinais-Suomen museokokous (Varsinais-Suomen museot ry)
- 10.12. Elderly men in museums – discover new services and inclusive practices (CoMe Stronger -hanke)

Assistentti Tomi Metsälä

- 14.1. Alue- ja kuntavaalit vaikuttamisen paikkana (Museoliitto)
- 12.6. Viestinnän ajankohtaiswebinaari – Minne menet sosiaalinen media? (Museoliitto)
- 19.8. Markkinointi 1: Markkinointiviestinnän perusteet (Museoliitto)
- 1.9., 11.9. ja 7.10. Tekoälytyökalut työn tehostajina –verkkokurssi (Museoliitto)
- 17.9. Markkinointi 2: Palveluiden tavoitteellinen markkinointi (Museoliitto)
- 22.9. Tietoisku: Tilastot Finnassa (Kansalliskirjasto / Finna.fi)
- 10.12. Elderly men in museums – discover new services and inclusive practices (CoMe Stronger -hanke)

Assistentti Kristiina Leppilampi

- 20.5. Wordpress-koulutus (Salon kaupunki)
- 19.8. Verkkokoulutus Tarinankerronnan menetelmien hyödyntäminen opastuksilla (Kouluttajana Vreal, järjestäjänä Pedaali ry)
- 3.–4.9. Museoalan yleisötyöpäivät (Museoliitto)
- 24.9. ja 30.9. EA1-peruskurssi (Salon kaupunki)

Assistentti Katja Pohtola

- 20.5. Wordpress-koulutus kaupungin verkkosivujen ylläpitoon. (Salon kaupunki)
- 19.8. Verkkokoulutus Tarinankerronnan menetelmien hyödyntäminen opastuksilla (Kouluttajana Vreal, järjestäjänä Pedaali ry)
- 12.12. Tietoturva E-Oppiva.

Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset

Salon elektroniikkamuseon amanuenssi osallistui TAKO-yhteistyöhön (TAKO 5 -pooli), joka koordinoi ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyötä.

Paikallismuseoiden amanuenssi kuului Varsinais-Suomen museot ry:n hallitukseen ja osallistui kokouksiin sekä alueellisiin koulutuksiin ja yhteistyötapahtumiin. Lisäksi hän piti esitelmän Varsinais-Suomen museokokouksessa Turun linnassa 1.12. Salon historiallisen museon asekokoelmista. Amanuenssi kuului myös Salon kaupungin luontoliikunnan ja -matkailun ohjausryhmään ja osallistui sen tapaamisiin.

Näyttelytoiminta ja yleisötyö

Salon elektroniikkamuseon näyttelyt

Elektroniikkamuseon perusnäyttely *Made in Salo* oli avoinna koko vuoden. Tammi–maaliskuussa se oli avoinna kolmena päivänä viikossa, minkä jälkeen avoinna pito laajeni viiteen päivään viikossa: keskiviikosta perjantaihin klo 11–17 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 11–16. Museon pääsymaksu oli

6 € aikuisille, 5 € eläkeläisille/opiskelijoille/työttömille/varusmiehille ja alle 18-vuotiaille ilmainen. Joka kuukauden ensimmäisenä perjantaina museoon oli vapaa sisäänpääsy. Museossa kävi perinteisten maksuvälineiden lisäksi myös Museokortti, Smartum ja Epassi.

Elektroniikkamuseon verkkonäyttely *Salovisio* oli saavutettavissa omalla verkkosivustollaan. Se esittelee Salon elektroniikkateollisuuden historiaa 1920-luvun lopulta 2010-luvulle saakka. Näyttelyn artikkeleita kuvittavat museon kokoelmat ja vanha mainosmateriaali. Työntekijöiden äänen tuovat kuuluviin lyhyet muistelmät eri vuosikymmenten tapahtumista.

Paikallismuseoiden näyttelyt

Kaikkiin paikallismuseokohteisiin on ollut vapaa pääsy vuodesta 2019.

Meritalon museo

Museon vaihtuvana näyttelynä jatkoi kolmatta vuotta museon omana tuotantona toteuttama *Entten tentten – leluja ja leikkiä*. Näyttelyssä oli esillä leluja museon omista kokoelmista ja yksityishenkilöiltä lainattuina. Museon kuistille ripustettiin salolaisen taiteilija Suvi Toivoniemen leluaiheisia maalauksia, ja museon pihamaalle hankittiin perinteisiä ulkoleikkivälineitä museovieraille käytettäväksi. Museo oli avoinna 4.6.–31.8. ke-su 12–16 sekä muina aikoina sopimuksesta.

Perniön museo

Museo oli avoinna 7.6.–31.8. ke-su 12–16 ja talvikaudella 1.9.–16.12. sunnuntaisin klo 12–16. Museossa avattiin 6.6.2025 kuvataiteilija Tatu Gustafssonin *PERNIÖ!* -näyttely. Näyttely on esillä 28.3.2027 asti. Joulukuussa 2025 museon 2-kerrokseen asennettiin John Berger Oy:n valmistamat asevitriinit. Asennustyö avautuu yleisölle vuoden 2026 aikana.

Kuvataiteilija Tatu Gustafsson on Perniön museon v. 2025–2026 taiteilijavieras. Kuva: Marko Ikonen

Halikon museo

Halikon museossa jatkoi Salon historiallisen museon toteuttama *Piipun juurella - Halikon piirimielisairaalan elämää*. Museo oli avoinna 5.6.–3.8. to-su 11–17 ja Varsinais-Suomen museopäivänä

31.8. klo 11–17 sekä muina aikoina tilauksesta. Tämän lisäksi ovet olivat avoinna Halikossa järjestettyjen Kurpitsaviikkojen aikana viikonloppuina 11.–12.10., 18.–19.10. ja 25.–26.10. klo 17–20.

Trömperin kestikievari

Museo oli avoinna 11.6.–3.8. ke-su 11–17 sekä Varsinais-Suomen museopäivänä 25.8.2021 klo 11–17. Museossa yrittäjä Piia-Riina Ihander ylläpiti kahvilaa sekä järjesti kohteessa kesän aikana toistakymmentä tapahtumaa. Museolla oli yhteistyösopimus Rikala-seuran kanssa. Seura palkkasi Trömperin kestikievariin kaksi kesätyöntekijää kahvioapulaisiksi. Lisäksi seuran jäsenet toimivat keskusteluoppaina kestikievarissa ja järjestivät Trömperi-päivän tapahtuman.

Kiikalan kotiseutumuseo

Kiikalan kotiseutumuseon kesänäyttelynä oli paikallisen kotiseutuyhdistyksen toteuttama Hautajaisperinteet Kiikalassa. Museo oli avoinna kesä-elokuussa 1.6.–31.8. sunnuntaisin klo 12–15 sekä muina aikoina sopimuksesta. Museolla oli yhteistyösopimus Kiikala-Seuran kanssa kotiseutumuseon avoinna pidosta.

Suomusjärven kotiseutumuseo

Suomusjärven kotiseutumuseo oli museorakennuksen remontin takia suljettuna vuonna 2025.

Kreivinmäen ulkomuseo

Museoalue oli kävijöiden vapaasti tutustuttavissa.

Ploominkin torppa

Kohdetta ei rakennuksen huonon kunnon vuoksi ole pidetty vuosiin avoinna yleisölle. Satulasepän verstaan ja asunnon irtaimisto kuuluvat Perniön museon kokoelmiin, ja niitä säilytetään Ploominkin torpassa ja Perniön museon kokoelmasäilytystiloissa.

Museokasvatus ja opastukset

Salon historiallisen museon kohteissa vieraili vuoden 2025 aikana yhteensä 120 ryhmää (paikallismuseoissa 78 ryhmää ja elektroniikkamuseossa 42 ryhmää), joita opastivat pääsääntöisesti freelance-oppaat, kesäassistentit sekä elektroniikkamuseon osalta sen omat assistentit.

Historiallisen museon kohteissa opastettavat ryhmät olivat suurimmaksi osaksi koululais-, päiväkotijärjestelmien ja opiskelijaryhmiä. Eniten koululais- ja päiväkotivieraita kävi Meritalon museossa 39 ryhmää (632 hlö), elektroniikkamuseossa 21 ryhmää (yhteensä 347 hlö), Halikon museossa 22 ryhmää (401 hlö) ja Perniön museossa 10 ryhmää (204 hlö).

Museo oli mukana toteuttamassa Salon kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmaa Nappulaa, joka otettiin käyttöön vuonna 2022. Sen tavoitteena on, että kaikki Salon alakoulujen 3. luokkalaiset pääsevät tutustumaan omaa koulua lähellä olevaan paikallishistoriakohteeseen. Vuonna 2025 Nappula-opastuksia järjestettiin Meritalon ja Halikon museoissa. Meritalon museon Nappula-opastukselle osallistui 4 ryhmää (yhteensä 70 lasta) ja Halikon museon Nappula-opastukselle osallistui yksi ryhmä (yhteensä 22 lasta).

Elektroniikkamuseo on määritelty Nappulassa lisäsisällöksi, sillä henkilöstövajeen takia elektroniikkamuseoon ei ole ollut mahdollista ottaa kaupungin kaikkien koulujen tiettyjä vuosiluokkia vierailulle. Uuden assistentin palkkaamisen myötä elektroniikkamuseo liittyy vakituisena vierailukohteena osaksi Nappula-ohjelmaa syksyllä 2026. Museossa valmisteltiin vuoden 2025 aikana Nappula-ohjelmaan liittymistä kouluttamalla uusia freelancer-oppaita, ja työstämällä erityisesti Nappula-ryhmille suunnattua toiminnallista opastuskierrosta. Opastuksista vastasivat museon assistentit.

Elektroniikkamuseossa jatkettiin vuonna 2025 edellisenä vuonna aloitettua keskusteluopastustoimintaa. Keskusteluoppaat kiertelevät näyttelyssä ja kertovat museosta halukkaille kuulijoille sekä vastailevat asiakkaiden kysymyksiin. Keväällä joku ystäväyhdistyksen vapaaehtoisista toimi vuorollaan keskusteluoppaana joka lauantai huhti–toukokuun ajan. Syksyllä keskusteluoppaat ilahduttivat museokävijöitä erityisten tapahtumien aikaan, kuten Varsinais-Suomen museopäivänä 31.8. ja kurpitsaviikkojen aikaan 18.–19.10. sekä 25.–26.10. Yhteensä keskusteluoppaat vierailivat museolla 12 kertaa, kaksi tuntia jokaisella vuorolla.

Meritalon museon koulukasvimaata hoidettiin yhteistyössä Sagalundin museon ja lastenkulttuurikeskuksen kanssa. Edellisenä vuonna museon ennallistettuun puutarhaan suunniteltuun

lasten puutarhakierrokseen pääsi tutustumaan vuonna 2025 niin oppaan johdolla kuin omatoimisesti kartan ja tietovihon avulla.

Muita kuin päiväkot-, koulu- tai opiskelijaryhmiä vieraili elektroniikkamuseossa vuonna yhteensä 21 ryhmää (osallistujia 452 hlö). Salon historiallisen museon paikallismuseoissa vieraili vuonna 2025 yhteensä 12 ryhmää (osallistujia 222 hlö).

Syysloman elektroniikkatyöpajassa rakennettiin Salon Elektroniikkamuseon Ystävät -yhdistyksen vapaaehtoisten ohjauksessa elektroninen karuselli.

Kuva: Salon elektroniikkamuseo

Tapahtumat

Salon elektroniikkamuseo

Elektroniikkamuseoon oli vapaa pääsy joka kuukauden ensimmäisenä perjantaina.

17.5. Museoiden ystävyhdistyksen vuositapaaminen MYYT 2025

18.5. Kansainvälisenä museopäivänä museoon oli vapaa pääsy.

31.8. Varsinais-Suomen museopäivänä museoon oli vapaa pääsy. Museon ystävyhdistyksen vapaaehtoiset toimivat tapahtumassa keskusteluoppaina ja Salon radioamatöörit esittelivät museon radioamatööripistettä.

28.8. Taiteiden Yänä museo oli kävijöille avoinna klo 11–20 ja museoon oli vapaa pääsy. Ohjelmassa oli kaksi yleisöopastusta ja lapsille tölkipuhelimen askartelupiste.

Lisäksi elektroniikkamuseossa järjestettiin lasten työpajoja talvilomaviikolla, kesäkuun alussa sekä syyslomaviikolla:

- 17.2. robottikuvataidetyöpajat, 2 kpl
- 18.2. elektroniikkatyöpaja
- 9.6. robottikuvataidetyöpajat, 2 kpl
- 10.6. elektroniikkatyöpaja
- 14.10. robottikuvataidetyöpajat, 2 kpl
- 15.10. elektroniikkatyöpaja

Elektroniikkatyöpajojen ohjaamisesta vastasivat Salon Elektroniikkamuseon Ystävät -yhdistyksen vapaaehtoiset. Robottikuvataidetyöpajojen ohjaus järjestettiin ostopalveluna.

Meritalon museo

- 29.5. Pörräispäivä
- 6.7. Avoimet puutarhat teemapäivä
- 20.7. Hannan-päivä: Klovni OHO! ja Sortin pop-up kahvila
- 31.8. Varsinais-Suomen museopäivä
- 13.–14.12. Meritalon joulumyyjäiset

Perniön museo

- 6.6. Tatu Gustafsson - Perniö! -näyttelyn avajaiset
- 3.8. Laurin markkinat: Taitelijatapaaminen Tatu Gustafsson, Klovni OHO! ja Perniön kotiseutuyhdistys ry
- 31.8. Varsinais-Suomen museopäivä
- 19.9. Perniön Pimeän peitto -tapahtuma

Halikon museo

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2025 kahvioyrittäjä Piia-Riina Ihander ja Rikala-Seura ry.

- 25.8. Varsinais-Suomen museopäivä
- 11.–12.10., 18.–19.10. ja 25.–26.10 Kurpitsaviikot, yhteistyössä Rikala-seura ry:n kanssa

Trömperin kestkieveari

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2024 Kahvioyrittäjä Piia-Riina Ihander ja Rikala-seura ry.

- Kahvioyrittäjä Piia-Riina Ihander järjesti Trömperissa toistakymmentä erilaista tapahtumaa
- 14.7. Trömperi-päivä (Rikala-seura)
- 27.8. Varsinais-Suomen museopäivä

2025 tapahtumat koosteena

137	 31.8. V-S Museopäivä Saran & Edithin kesäistä musiikkia Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... ILMAINEN	 su, 27. heinäk. Pilates 75 min Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... MAKSULLINEN, ENNAKKO-ILMOITTAUTUMINEN	79 12
74 8	 su, 20. heinäk. Kesärunoja pihapiirissä Satu Pasion johdolla Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... MAKSULLINEN, ENNAKKO-ILMOITTAUTUMINEN	 pe, 18. heinäk. Kappale kauneinta Suomea - How can I resist you - Trömpäriin kestikievari Trömpäriin kestikievarin kesäkahvila - Salo Tapahtuma, jonka Improvisaationäytelmäpiiri Silmävide... MAKSULLINEN	64 20
74	 pe, 11. heinäk. Meidän Kylän Lavatanssit Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... ILMAINEN	 su, 6. heinäk. Avoimet Puutarhat Trömpäriin museolla 2025 Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... ILMAINEN	124
71 24	 su, 29. kesäk. Pilates 75 min Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... MAKSULLINEN, ENNAKKO-ILMOITTAUTUMINEN	 ke, 25. kesäk. Kesämusikoiden Akun ja Hongbon kesäkeikka Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... ILMAINEN	39
122 ~40	 pe, 20. kesäk. Juhannusaatto Trömpäriin Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... MAKSULLINEN, ENNAKKO-ILMOITTAUTUMINEN	 la, 14. kesäk. Avoimet kylät - Harrasteajoneuvot goes Trömpäri Vanha Turuntie 1326, 25240 Hajala, Finland - Salo... ILMAINEN	150 markkinointi

Trömpäriin kestikievarin markkinoinnin kärkenä oli toistakymmentä erilaista kahvioyrittäjän organisoimaa tapahtumaa.
Kuva: Piia-Riina Ihander

Kiikalan kotiseutumuseo

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2025 Kiikala-Seura ry.

- 6.7. Kiikala-päivä
- 10.8. Käsityötaitojen näytöspäivä
- 31.8. Varsinais-Suomen museopäivä

Markkinointi ja viestintä

Salon historiallisella museolla oli käytössään ulkomainokset kaupungin omistuksessa olevissa JCDecaux'n julistekaapeissa. Julistekaapeissa oli sekä elektroniikkamuseon mainosjulisteita että kausittain vaihtuvat julisteet paikallismuseoiden ajankohtaisista näyttelyistä ja tapahtumista. Elektroniikkamuseon videomainos pyöri myös Astrum-keskuksen katon digitaalulla niinä aikoina, kun näyttö oli toiminnassa. Vuoden aikana Salon kaupunki osti digiulkomainontaa 110-tien ja Hämeentien varressa olevilta screeneiltä. Näillä näytöillä pyörivät sekä elektroniikkamuseon että paikallismuseoiden mainokset muutamaan otteeseen vuoden aikana. Elektroniikkamuseon uusi esite ilmestyi tammikuussa ja paikallismuseoiden yhteisesite kesäkuussa; esitteitä oli jaossa omien museokohteiden lisäksi kaupungin eri pisteissä, yhteistyömuseoissa sekä tapahtumissa. Trömpäriin kestikievarin esitettä oli jaossa pääosin museokohteissa paikan päällä.

Digitaalisen markkinoinnin osalta museo viesti omilla verkkosivuillaan osoitteessa www.salomus.fi. Sosiaalisessa mediassa elektroniikkamuseolla ja paikallismuseoilla on omat tilit Instagramissa ja Facebookissa. Salon historiallisen museon kohteilla oli aikaisemmin yhteiset Instagram- ja Facebook-tilit (Salon historiallinen museo). Vuoden 2025 alusta elektroniikkamuseon ja paikallismuseoiden tilit erotettiin ja museot ottivat käyttöön omat sosiaalisen median tilinsä. Elektroniikkamuseon vanha, tammikuuhun 2023 asti päivitetty Facebook-tili (Salon elektroniikkamuseo) palautettiin käyttöön ja sillä oli vuoden 2025 lopussa 514 seuraajaa. Elektroniikkamuseon uudella Instagram-tilillä (@elektroniikkamuseo) oli kerryttänyt vuoden loppuun mennessä 372 seuraajaa. Paikallismuseoiden Facebook tilillä (Salon paikallismuseot) oli vuoden lopussa 185 seuraajaa ja Instagram-tilillä (@salonpaikallismuseot) oli 550 seuraajaa. Molemmilla tileillä julkaistiin saman sisältöisiä päivityksiä museoiden aukioloihin, tapahtumiin, kokoelmiin, ym. ajankohtaisiin aiheisiin liittyen. Some-tilien kävijämääriä ja seuraajamääriä kasvattivat erityisesti vuoden ajan viikoittain julkaistut Salon tarinat. Ne esittelivät Salon historiallisen museon kokoelmia kuvin ja tarinoin. Lisäksi Salon tarinat julkaistiin viikoittain ilmestyvässä Salonjokilaakso-paikkallislehdessä. Trömpäriin kestikievarin some-markkinoinnista

vastasi ostopalveluna kahvioyrittäjä Piia-Riina Ihander. Hänen luomallaan Facebook-tilillä (Trömperin kesäkahvila) oli kesäkauden päätteeksi 889 seuraajaa ja Instagram-tilillä (@trömperinkesäkahvila) 226 seuraajaa. Some-markkinoinnin kärkenä olivat Trömperin erilaiset tapahtumat ja kahvio.

Museot tiedottivat toiminnastaan myös paikallislehtien printtimedian ilmoituksin ja kausiluontoisesti myös laajempilevikkisissä kampanjoissa sekä Varsinais-Suomen museoiden yhteisissä tapahtumissa.

Salon historiallisen museon mediaosumia ja niiden tuomaa laskennallista arvoa seurataan Meltwater-mediaseurantapalvelun kautta. Vuoden 2025 yhteenlaskettu mediaosumamäärä mediassa ja printissä oli 284 kappaletta, josta elektroniikkamuseon osuus oli 142 ja Salon historiallisen museon 142 (vuonna 2024, yhteensä 184 kappaletta). Printtimedian ja näköislehtien laskennallinen mainosarvo vuonna 2025 oli yhteensä 352 300 euroa, josta elektroniikkamuseon osuus 35 300 euroa ja Salon historiallisen museon osuus 317 000 euroa (vuonna 2024, 149 000 euroa). Laskennallista mainosarvoa ei lasketa somemaininnoista eikä tv-osumista.

Lisäksi työntekijät tekivät lähimarkkinointia toimittamalla museoesitteitä, julisteita ja tapahtumamainoksia moniin eri jakelupisteisiin kuten Salon keskustan ja kulkuväylien kohtaamispaikkoihin ja liikkeisiin sekä majoitusliikkeisiin. Esitteitä ja julisteita levitettiin myös Turun kirjastoihin ja museoihin. Oma vaikutuksensa oli myös Museokortin käyttöönotolle Meritalon ja Perniön museoissa.

Muu toiminta

Elektroniikkamuseon tärkein toiminnallinen yhteistyökumppani on Salon Elektroniikkamuseon Ystävät ry. Virallista yhteyttä yhdistykseen pitää elektroniikkamuseon amanuenssi osallistumalla museon edustajana sen hallituksen kokouksiin. Yhdistyksen vapaaehtoiset osallistuivat vuoden aikana museon järjestämiin talkoisiin sekä työpajatoiminnan ohjaamiseen ja siihen liittyvään valmistelutyöhön. Yhteistalkoot järjestettiin museolla yhteensä 12 kertaa. Talkoissa ystävät pääasiassa avustivat henkilökuntaa kokoelmatyössä, mutta myös huolsivat näyttelyssä olevia käyttölaitteita ja auttoivat varastotilojen järjestelyissä sekä esineiden siirtelyssä. Ystävät huolsivat näyttelyn käyttölaitteita myös talkoopäivien ulkopuolella sekä toimivat keskusteluoppaina ja elektroniikkatyöpajojen ohjaajina. Talkootoimintaan ja opastuksiin osallistui yhteensä 19 henkilöä. Talkootunteja vuoden aikana kertyi yhteensä 248,5 tuntia.

Vuoden aikana elektroniikkamuseo vastasi useisiin suunnitteilla tai jo tekeillä oleviin dokumenttiprojektien kyselyihin ja auttoi muun muassa dokumenttien tekijöitä löytämään haastateltavia sekä valokuva-aineistoja aihepiiriin liittyen. Tammikuussa museon näyttelyssä kuvattiin haastatteluja suomalaista elektroniikkateollisuuden historiaa käsittelevää dokumenttiohjelmaa varten. Dokumenttiprojektissa olivat mukana YLEltä jo eläköitynyt toimittaja Ari Ylä-Anttila ja tuotantoyhtiö Intervisio Oy. Haastateltavat saatiin mukaan elektroniikkamuseon kautta, museonystävien avustuksella. Haastattelut on tarkoitus tallentaa museon kokoelmiin ja museolla on niihin käyttöoikeus. Syksyllä Intervisio Oy:n tuotantoryhmä kävi uudelleen näyttelyssä, tällä kertaa tallentamassa videomateriaalia Olipa kerran televisio –dokumenttisarjaa varten. Tuotantoryhmän käyttöön annettiin dokumenttia varten myös digitaalisessa muodossa olevaa arkistomateriaalia.

Vuonna 2023 Salon historiallinen museo laati Halikon Rikalanmäen muinaispolun alueesta kuusivuotisen hoitosopimuksen Museoviraston kanssa. Rikalanmäki on yksi maamme merkittävimmistä ja tunnetuimmista rautakaudelle ajoittuvista muinaisjäännösalueista ja koko mäki on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännösalue. Vuonna 2025 valmisteltiin muinaispolun opaskyltlien uusimista ja liikuntapalvelut hoitivat muinaispolun käytännön kunnossapitoa.

Kokoelmat ja tutkimus

Salon historiallisen museon kulttuurihistorialliset kokoelmat koostuvat elektroniikkamuseon ja kuuden paikallismuseon kokoelmista, jotka sisältävät esineistöä, valokuvia, arkistoaineistoa ja kirjoja. Lisäksi Salon historiallisen museon kokoelmiin kuuluu paikalliseen teollisuusperinteeseen liittyvä Loglift-kokoelma, Leena Vihervaaran Marimekko-kokoelma ja sekä Varhan lahjoittama Halikon sairaalan esinekokoelma.

Koko maan ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKO koordinoi museoiden tallennusvastuuta valtakunnallisesti. Tallennusvastuualueet on jaettu pooleihin. Salon elektroniikkamuseo on ollut mukana poolien neljä ja viisi työskentelyssä: poolin 4 aihepiirit ovat tuotanto, palvelut ja työelämä; pooli 5 tallentaa viestintä-, liikenne- ja matkailutoimintaa. Vuonna 2025 elektroniikkamuseon amanuenssi ja kokoelmatyötä tekevä assistentti osallistuivat mahdollisuuksien mukaan poolin 5 etäkokouksiin ja keskusteluihin. Kesällä 2024 TAKO-verkosto organisoitui rekisteröidyksi yhdistykseksi. Elektroniikkamuseo ei ole vielä liittynyt yhdistyksen jäseneksi, vaan toimii osana verkostoa sen ulkopuolella.

Salon historiallisen museon kokoelmissa on yhteensä 50 832 esinettä, 16 735 valokuvaa ja 8 790 kirjaa sekä 374 hyllymetriä arkistokokoelmia. Vuonna 2025 kokoelmakartunta oli elektroniikkamuseon osalta yhteensä 47 esinettä, 9 valokuvaa sekä 0,13 hyllymetriä arkistomateriaalia. Paikallismuseoiden kohdalla lukumäärät olivat 134 esinettä, 5 valokuvaa ja 510 asiakirjaa. Historiallisen museon kokoelmat karttavat pääosin lahjoituksin.

Museo	esineet			valokuva-kokoelma			arkisto-kokoelma	kirja-kokoelma
	kpl	luetteloitu	digitoitu	kpl	luetteloitu	digitoitu	hyllymetriä	kpl
SAMU yhteensä	50 832	28 548	35 456	16 735	14 568	5277	374	8790
Salon elektroniikkamuseo	12 671	5063	13 031	1 509	243	850	350	
Halikon museo	10 367	6202	6202	6925	6636	1985		1 242
Meritalon museo	3525	3007	2818	2603	2500	1002	2	1 987
Kiikalan kotiseutumuseo	1901	1576	980	11				1 522
Perniön museo	17 126	9460	9460	5003	4500	753	20	4 039
Suomusjärven kotiseutumuseo	1928	1117	842					
Trömpäin kestäkievari	1058	406	406					
Tuotantokokoelma	166	166	166	689	689	689	2	
Marimekko-kokoelma	1381	893	893					
Halikon sairaalan kokoelma	836	778	778					

Kokoelmatyö

Salon historiallisen museon kokoelmia esiteltiin laajasti yleisölle vuoden 2025 aikana paikallislehti Salonjokilaaksossa, museon sosiaalisen median tileillä (Instagram ja Facebook) ja kotisivuilla viikoittain julkaistussa sarjassa nimeltä "Salon tarina". Jokaisessa 52 julkaisussa kerrottiin kokoelmiin kuuluvien esineiden ja valokuvien avulla tarinaa Salosta ja salolaisesta kulttuuriperinnöstä. Tarinat laadukkaine valokuvineen otettiin hyvin vastaan ja ne toivat paljon positiivista palautetta sekä lehteen että museolle.

Salon historiallisen museon kokoelmat sijaitsevat hyvin voimakkaasti hajautettuina ympäri laajaa Salon aluetta. Museorakennusten lisäksi kokoelmia säilytetään yli 30 eri rakennuksessa. Suuri osa tiloista on hyvin huonokuntoisia, eivätkä ne sovellu kulttuuriperinnön tallettamiseen. Kokoelmiin kuuluvia esineitä on jo tuhoutunut nykyisissä tiloissa. Salon menneisyydestä kertovat kokoelmat tulee saada turvalliseen ympäristöön, jotta voidaan taata niiden säilyminen myös tulevaisuudessa. Eri kokoelmatilojen välillä kulkeminen vie myös runsaasti työaikaa jo valmiiksi niukasti resursoidulta museotyöltä.

Vuonna 2025 jouduttiin tyhjentämään loput Suomusjärven kotiseutumuseon kolmannen kerroksen esineistöä peltikatosta museoesineiden päälle tippuneen runsaan kondenssiveden ja lepakoiden ulosteiden takia. Museoon palkattiin ostopalveluna konservattori puhdistamaan ja pakkaamaan esineistöä, minkä jälkeen pienesineet siirrettiin väliaikaiseen varastoon pois museorakennuksesta. Samassa yhteydessä tyhjennettiin museon vieressä ollut huonokuntoinen ja osin katoton rakennus

museoesineistä, joista osa jouduttiin kuljettamaan Turun kaupunginmuseoon pakastettavaksi ja suuri osa jouduttiin poistamaan kokonaan kokoelmista huonokuntoisina.

Sama konservaattori puhdisti kesällä 2025 myös Trömperin museon museoesineet vuosien pölyistä ja hiirien ulosteista sekä siivosi museon huolellisesti, korjasi pakarituvan leivinuunia ja torjui rakennuksessa viihtyvää tuhohyönteistä, tuomaanjumia.

Kokoelmatyö on ollut Salon historiallisen museon paikallismuseoissa keskeisessä asemassa useamman vuoden ajan. Vuodesta 2017 asti paikallismuseoiden kokoelmia on inventoitu paikan päällä museoissa ja kokoelmatiloissa sekä niiden tietoja on digitoitu sähköiseen kokoelmanhallintaohjelmaan. Digitointityötä jatkettiin vuonna 2025 museoammatillisten kesäassistenttien täydentäessä Perniön museon valokuvakokoelmien tietoja kokoelmanhallintaohjelma Ainaan sekä luetteloimalla Meritalon museon esinekokoelmia.

Perniön ja Halikon museoiden kokoelmiin kuuluvat mittavat asekokoelmat vaativat oman osansa kokoelmatyöstä vuonna 2025. Perniön museoon hankittiin turvavetriinit, jotta luvanvaraisia aseita voidaan pitää myös jatkossa esillä museoissa. Työ jatkuu seuraavana vuonna saattamalla rakennuksen turvajärjestelyt viranomaisen vaatimalle tasolle sekä rakentamalla museoon uusi asenäyttely.

Salon historiallisen museon kokoelmien suurena haasteena asianmukaisten säilytystilojen puutteen lisäksi on se, että etenkin paikallismuseoiden kokoelmien ajallinen painotus on hyvin vahvasti ajassa ennen 1950-lukua. Museoiden vastuualueisiin kuuluvaan lähihistorian tallentamiseen ja nykydokumentaation tekoon ei ole aikaa eikä resursseja. Tämä on jo aiheuttanut kokoelmien historiallisen vääristymän jälkipolville ja se tulee jatkossa vaikeuttamaan näyttelytyötä, koska omista kokoelmista ei löydy esineistöä.

Työvoiman puuttuessa ei elektroniikkamuseon esine-, valokuva- ja arkistoaineistoista ole tähän mennessä pystytty museoammatillisella tasolla luetteloimaan kuin murto-osa. Todellisuudessa kokoelmat ovat edellä esitetyn kokoelmataulukon lukumäärää suuremmat. Uusia lahjoituksia otettiin kokoelmiin vastaan harkiten, sillä luetteloimattomien esineiden ja valokuvien määrä on valtava, eikä uusia lahjoituksia ole tähän asti ehditty luetteloimaan sitä mukaa, kun niitä on otettu vastaan. Myös tilanpuute elektroniikkamuseon kokoelmavarastossa rajoittaa uusien esineiden vastaanottomahdollisuuksia. Lahjoitustarjouksia vastaanotettiin enemmän, kuin niitä oli mahdollisuus hyväksyä.

Elektroniikkamuseon esinekokoelmia luetteloi kesäkuusta alkaen museon toinen assistentti vuoroviikoin avoinnapitotehtäviensä ohessa. Työ sisälsi vanhan luettelointivelan lyhentämistä ja uusien esinelahjoitusten liittämistä kokoelmiin. Näyttelyn kännykkäosaston luettelointityö edistyi ostopalveluhankintana helmi- ja lokakuun välillä. Samoin elektroniikkamuseon valokuvakokoelman reprokuvaaminen digitaaliseen muotoon aloitettiin keväällä ostopalvelutyönä ja projekti jatkuu vielä vuoden 2026 puolella. Aina-kokoelmatietokantaan saatiin vuoden 2025 aikana luetteloitua 726 uutta esinettä. Niiden lisäksi järjestelmässä jo ennestään olevien museoesineiden tietoja täydennettiin ja korjattiin, jotta esineet olisivat tulevaisuudessa paremmin hallinnoitavissa ja saavutettavissa.

Museon toimiston muuton myötä toimistotilassa sijainneet kokoelmaesineet siirrettiin kesä-lokakuun aikana varsinaisen kokoelmavarastoon. Toimistoon sijoitettu käsikirjasto ja käyttöarkistomateriaali siirrettiin uuteen toimistoon. Siirtotyöt suoritti museon henkilökunta.

Elektroniikkamuseon kokoelmiin kohdistuu paljon mielenkiintoa ja niihin liittyviä tiedusteluja vastaanotettiin vuoden aikana useita. Tiedusteluihin vastaamista hankaloitti suuresti museon esine-, valokuva- ja arkistoaineiston alhainen luettelointiprosentti. Samoin paikallismuseoiden kokoelmista tehtiin lukuisia tiedusteluja niin yksityishenkilöiden kuin tutkijoidenkin toimesta. Salon historiallisen museon esihistorialliset kokoelmat pääsivät osaksi Helsingin yliopiston tutkijakollegiumin tutkimusta, ja Trömperin kestikievari sai ehdotuksen puutarhasuunnitelmasta osana Turun yliopiston järjestämää museopuutarhakurssia.

Vanha putkiradio valokuvauksen kohteena elektroniikkamuseon kokoelmatiloissa. Kuva: Salon elektroniikkamuseo.

Suomen radiohistoriallisen seuran aktiivit kävivät museolla vuoden aikana muutaman kerran tutkimassa elektroniikkamuseon kokoelmien putkiradioita sekä kuvaamassa niitä. Aktiivien ottamat valokuvat sekä heidän tarjoamansa alan tietous tallennetaan myös museon käyttöön.

Kokoelmalainat

Salon elektroniikkamuseon kokoelmiin ei kohdistunut lainoja vuonna 2025.

Salon historiallisen museon muistelumatkalaukut ovat Salon alueen vanhuspalveluysiköiden käytössä. Laukkuja voi lainata Halikon Ikäkeskus Majakasta, ja niiden teemana ovat nautintoaineet ja koulukäsityöt.

Kiinteistöt

Salon elektroniikkamuseo

Salon elektroniikkamuseon toimisto-, näyttely- ja kokoelmatilat sijaitsevat Astrum-keskuksessa ja ne on vuokrattu Kiinteistö Oy Salon Salonrankatu 5-7 Oy:ltä. Näyttelytila aiheuttaa monenlaisia haasteita museon toiminnalle muun muassa siksi, ettei sitä ole erotettu kiinteiden seinien avulla naapurissa toimivasta teatterista. Tämä aiheuttaa meluhaittaa näyttelyyn, kun naapuritoimijan äänet kantautuvat sinne suoraan.

Lisäksi ilmastoinnin, lämpötilan ja kosteuden hallinta sekä näyttely- että kokoelmasäilytystilassa on mahdotonta, koska lämmitys- ja ilmastointijärjestelmä on koko rakennuksessa yhteinen. Museon tiloissa aiemmin havaittu koi- ja paperitoukkaongelma on sittemmin pysynyt kurissa tuhohyönteisiin kohdistettujen toimenpiteiden ansiosta.

Museon toimistotilat sijaitsivat lokakuuhun 2025 saakka kokoelma- ja näyttelytilojen yhteydessä. Tila oli ilmastointi- ja sisäilmaongelmien sekä viereisestä autonäyttelystä kulkeutuneiden pakokaasujen takia toimistokäyttöön sopimaton, minkä vuoksi vuokranantajan kanssa neuvoteltiin kesän aikana saman kiinteistön sisältä museolle uusi toimistotila. Uuteen toimistoon muutettiin lokakuun viimeisellä viikolla. Muuttoa johti Salon historiallisen museon museomestari ja siirtotyössä avusti Salon työllisyyspalvelu Waltti.

Elektroniikkamuseon kokoelmatiloissa on myös Meritalon museon kokoelmia sekä Marimekkokokkelma. Vuoden aikana tilaan tuotiin lisää historiallisen museon kokoelmia sekä niihin liittyviä säilytyskalusteita, jolloin elektroniikkamuseon kokoelmille varattu tila pieneni entisestään. Tämä aiheuttaa haasteita uusien lahjoitusten vastaanottamiselle, sillä tila ei niille pian enää riitä.

Paikallismuseot

Salon historiallisen museon paikallismuseokohteet sijaitsevat kaupungin tilapalveluiden hallinnoimissa kiinteistöissä. Museo tekee vuosittain korjauslistan kiinteistöjen vaatimista toimenpiteistä ja korjaukset suunnitellaan yhteistyössä kaupungin tilapalveluiden kanssa. Vuonna 2021 tilattiin Restart Oy:ltä kuntokartoitukset Meritalon museoon, Trömperin kestikievariin sekä Ploominkin torppaan. Nämä kuntokartoitukset ovat edelleen ohjenuorana rakennusten korjaustarpeita ja niiden kiireellisyyttä arvioitaessa.

Meritalon museo

Meritalon museossa jatkettiin 2025 jo edellisenä vuonna aloitettua ikkunoiden ja väliovien korjausta. Syksyllä rakennuksessa on havaittu sisäilman aistinvaraisen laadun huononemista ja lämmön hukkaa ja sisäilmailmoitus tehtiin lokakuussa. Restartin (2021) kuntokartoituksen jälkeen rakennuksen yläpohjan eristystä on korjattu (2023) ja alapohjan maakosteuden tasapainottamista ja eristyksen korjausta suunnitellaan vuodeksi 2027.

Kiikalan kotiseutumuseo

Museon seitsemästä rakennuksesta on tehty kuntokartoitus vuonna 2014, mutta mitään korjausehdotuksista ei ole toteutettu. Museon rakennukset ovat erittäin huonossa kunnossa. Niissä on sisäilmaongelmia ja tilapalvelut on ohjeistanut museon henkilöstöä käyttämään hengityssuojaimia sisätiloissa. Kesäkaudella 2025 museo oli avoinna viimeistä kertaa. Museopalvelut tulee luopumaan kohteesta. Kesäkaudella 2026 aloitetaan esineistön pakkaaminen yhteistyössä Kiikala-Seuran kanssa.

Trömperin kestikievari

Päärakennus on pääasiallisesti tyydyttävässä kunnossa. Vuoden 2025 aikana uusittiin päärakennuksen kahvion keittiön kalusteet ja laitteet. Lisäksi kahvion sisäkatto ja lattia maalattiin. Keittiökalusteiden valmistuksesta ja asennuksesta vastasi Puuneuvos Oy. Rakennuksessa on tavattu koiperhosia ja tuomaanjumia. Niitä on pyritty hävittämään museon henkilökunnan toimesta. Trömperin kiinteistöhaasteisiin kuuluu myös juoksevan juomaveden puuttuminen. Museon henkilökunta joutui kesäkauden aikana kuljettamaan juomaveden Trömperiin.

Suomusjärven kotiseutumuseo

Suomusjärven museon vesikatto ja aluskate uusittiin vuonna 2025. Katon ongelmakohtana oli ollut alakatteen puuttuminen. Kondensoituva vesi valui yläkerran rakenteisiin sekä museoesineiden ja vitriinien päälle aiheuttaen muun muassa lahovaurioita ja homekasvustoa.

Ploominkin torppa

Kohde on ollut pitkään suljettuna huonon kuntosaa takia. Se on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sijaitsee alkuperäisellä paikallaan. Torpan huopakate uusittiin vuonna 2023 tilapalveluiden toimesta. Korjaustyö antoi kaivattua lisääikaa muiden remonttien valmisteluun. Vuoden 2025 aikana rakennuksen vintti siivottiin palokuormasta, osa ikkunoista kunnostettiin ja rakennuksen edustalla tehtiin maansiirtotöitä tieltä tulevien hulevesien ohjaamiseksi rakennuksesta ulospäin.

Perniön museo

Perniön museon päärakennuksen tiilikate pestiin ja rikkoutuneita tiiliä vaihdettiin. Vuonna 1930 valmistunutta Perniön museon julkisivua on korjattu viime vuosina. Vuonna 2025 päärakennuksen kattopestiin. Vuonna 2026 kunnostustyöt jatkuvat museon pihapiirissä olevan aittarakennuksen katon uusimisella.

Museoiden yhteisvarasto

Museoiden yhteisvarastohanke eteni vuoden 2025 aikana, kun Salon kaupunki teki 2026 talousarvio käsittelyn yhteydessä rakennuspäätöksen yhteisvarastosta. Varasto rakennetaan vuosina 2026–2027 Halikon Riikin teollisuusalueelle ja sen kustannusarvio on 5,6 milj. euroa. Rakennukseen tulevat kokoelmatilat Salon taidemuseon ja historiallisen museon kokoelmille. Hankkeesta vastaa Salon kaupungin tilapalvelut. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Panu Heinonen NMD arkkitehdit Oy:stä.

Kävijämäärät ja avoinnapito

Vuosi 2025 oli Salon historiallisessa museossa kävijämäärien suhteen onnistunut ja museo saavutti uuden kävijäennätyksen. Kaikkiaan Salon historiallisen museon kohteissa vieraili yhteensä 23 440 kävijää. Edelliset ennätykset ovat kolmelta aikaisemmalta vuodelta (15 948 kävijää v.2022, 18029 kävijää v.2023 ja 19 857 kävijää v.2024).

Vuoden 2025 aikana Salon elektroniikkamuseossa kävi yhteensä 6449 kävijää ja paikallismuseoissa vieraili 16 991 kävijää. Kävijämäärän kasvuun vaikuttivat erityisesti museoammatillisten kesätyöntekijöiden palkkaamisesta johtunut mahdollisuus toteuttaa enemmän tapahtumia ja toimintaa useammassa kohteissa sekä syksyllä Halikossa järjestetyt Kurpitsaviikot. Kurpitsaviikkojen aikana Halikon museo oli avoinna kolmena viikonloppuna, jolloin museossa vieraili ennätykselliset 8278 kävijää.

Kaikkiaan Halikon museossa vieraili vuoden 2025 aikana 9302 kävijää, Meritalon museossa 3031 kävijää ja Perniön museossa 1393 kävijää. Trömperin kestikievari houkutteli kesäkahviloineen ja -tapahtumineen kesällä yhteensä 2726 kävijää ja Kiikalan kotiseutumuseo Kiikala-päivineen 539 kävijää. Suomenselän kotiseutumuseo oli suljettuna yleisöltä kattoremontin vuoksi. Kreivimäen ulkomuseoalueella kävijämäärien laskeminen ei ole mahdollista.

Salon historiallisen museon kohteista elektroniikkamuseo on pääsääntöisesti avoinna yleisölle ympäri vuoden. Paikallismuseoista Perniön museo on avoinna kesäkauden lisäksi myös talvikaudella sunnuntaisin. Pääosa paikallismuseoista on avoinna säännöllisesti kesäaikaan, mutta joissain kohteissa olosuhteet ovat sellaiset, että ryhmiä voidaan ottaa vastaan tilauksesta myös syys- ja talvikaudella.

Aukiolotunteja kertyi vuonna 2025 elektroniikkamuseolle yhteensä 1282 h, Meritalon museolle 390 h ja Perniön museolle 378 h. Muut museot olivat avoinna kohteesta riippuen 42–246 h. Yhteensä Salon historiallisen museon kohteet olivat avoinna 2566 h.

Salon elektroniikkamuseo:	aukiolotunnit 1282 h	6449
Halikko:	aukiolotunnit 228 h	9302
Perniö:	aukiolotunnit 378 h	1393
Kiikala:	aukiolotunnit 42 h	539
Kreivimäki:	ulkomuseoalue	-
Meritalo:	aukiolotunnit 390 h	3031
Suomenselä:	aukiolotunnit 0 h	-
Trömperin kestikievari:	aukiolotunnit 246 h	2726

Salon historiallinen museo Yhteensä: **2566 h** **23 440 kävijää**

Talousarvion toteutuma

	TA 2025	Toteutunut 2025	Käyttö %	TP 2024
Toimintatuotot	21003	85007	404,7	69808
Tuet ja avustukset	8003	64275	803,2	55449
Muut toimintatuotot	13000	20732	159,5	14359
Toimintakulut	-689996	-709538	102,8	-619460
Henkilöstökulut	-309846	-363117	117,2	-311337
Palvelujen ostot	-160210	-123831	77,3	-102764
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38400	-45935	119,6	-33024
Muut toimintakulut	-181540	-176655	97,3	-172335
Toimintakate	-668994	-624531	93,4	-549652
Rahoitustuotot ja -kulut		-27		-40
Vuosikate	-668994	-624557	93,4	-549692
Poistot ja arvonalentumiset	-5790	-5785	99,9	-5788
Tilikauden tulos	-674784	-630342	93,4	-555480

Salon museoille 2025 myönnetty valtionosuus 237 787 euroa ei näy SAMUn budjetissa.

Talousarvion toteutuma, Museot yhteiset

	TA 2025	Toteutunut 2025	Käyttö %	TP 2024
Toimintatuotot	966	966	100	925
Tuet ja avustukset	966	966	100	925
Toimintakulut	-132163	-132336	100,1	-126306
Henkilöstökulut	-114143	-122112	107	-116470
Palvelujen ostot	-15120	-7701	50,9	-9182
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1900	-165	8,7	-583
Muut toimintakulut	-1000	-2357	235,7	-72
Toimintakate	-131197	-131370	100,1	-125381
Rahoitustuotot ja -kulut		-5		
Vuosikate	-131197	-131375	100,1	-125381
Tilikauden tulos	-131197	-131375	100,1	-125381

Kustannuspaikan pääasialliset menot ovat museonjohtajan ja toimistosihteerin palkat.